

mOntaurà

PRIMS
CORONA

NÚMERO 122
QUART TRIMESTRE 2017

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

mOntaurà

Nº 1 GENER 1.988

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

Penyal de Montaurà, dibuix del pintor local Toseu Seguí Noll

mOntaurà

PRIMS
CORONA

NÚMERO 121
TERCER TRIMESTRE 2017

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
L'ajuntament informa	10
Ara ha fet vint anys	17
Joan Canals Abrines "Font Garrover"	18
Església local	24
De tot un poc	26
De tu a tu	31
Amics de la 3 ^a Edat	32
Festa Pagesa	33
Amunt i avall	34
XV Fira de l'Esclata-sang i Muntanya	36
Esplai s'Estel	40
Escoleta Montaura	42
CEIP Montaura	45
Biblioteca Municipal	46
Feim Tribu i Grup Memòria	50
Col·lecció bibliogràfica	51
Imatges d'ahir	54
Per recordar	56

Coberta:

La revista MONTAURA ha complit 30 anys

Fotografies:

Biel Pocoví, Magdalena Campaner,
Biel Fiol i Joana Maria Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Dipòsit Legal: PM 3-1988**Impremta GOYA**

C/ Cristòfol Colom, 8a - 07360 - Lloseta
Tl. 971.51.41.42

*Els articles signats expressen únicament
l'opinió del seu autor*

Editorial

Passades les festes Nadalenques i d'Any Nou, el poble ha retornat a la vida quotidiana i els nostres infants han iniciat el segon trimestre a l'escola i als instituts, trimestre clau en el desenvolupament del curs. Les entitats socials i recreatives també han reiniciat les seves activitats.

La nostra revista ens fa arribar el batec del nostre poble, des de diferents àmbits, del darrer trimestre del 2017.

Amb el número 121 del tercer trimestre de 2017, la nostra revista MONTAURA va complir els trenta anys de vida. Fou en el plenari del dia 26 de novembre de 1987, essent batle en Biel Pocoví, que va aprovar per unanimitat, la publicació de la revista local amb el nom de MONTAURA, i que en principi se'n publicarien quatre números a l'any. Es pressupostaren unes 90.000 PTA per un tiratge de 500 exemplars.

El número 1 es va publicar el gener de 1988. Any rere any sempre ha sortit cada trimestre. El núm. 100 va sortir el juliol de 2012. L'any 1996, per errada en la numeració, se'n publicaren 5 números. El núm. 50 tenia un annex sobre el CE Montaura. El núm. 79 fou extraordinari sobre el 25è aniversari del CP Montaura. El maig de 2000 es va publicar un especial sobre l'ofici de Carboner.

Agraïm de veres el seu treball a les persones, que de manera totalment desinteressada, en algun període de la publicació, han assumit les tasques de la coordinació i col·laboració de la revista.

No ho dubteu, la nostra revista constitueix un document molt valuós per a l'estudi de la història del nostre poble.

telèfons d'interès

Ajuntament	971 501 776	Farmàcia	971 501 037
Ambulàncies	971 204 111	Funerària	971 880 440
Ambulatori antic	971 502 804	Guàrdia Civil	971 501 450
Biblioteca	971 883 518	G. Civil tràfic - Inca	971 883 000
Bombers	971 500 080	G. Civil urgències	062
Bombers urgències	085	Hosp. Comarcal d'Inca	971 888 500
Santa Llúcia	971 501 877	Hosp. Son Espases	871 205 000
Centre de dia	971 870 961	Parroq. S. Joan Baptista	971 501 828
Centre Salut - Inca	971 502 634	Polícia Local	687 526 362
Centre Sanitari	971 504 865	Poliesportiu Municipal	971 880 979
Cita Prèvia metge	902 079 079	Punt Informació Juvenil	971 883 518
Col·legi Públic Montaura	971 505 991	Radio taxi Inca	971 881 020
EPI Montaura	971 870 725	Urgències mèdiques	061

TELÈFON D'EMERGÈNCIA 112

CRÒNICA

OCTUBRE

Dia 1 d'octubre es va fer una concentració silenciosa a la plaça de l'Ajuntament a favor de la democràcia i en contra de la repressió a Catalunya.

La primera setmana d'octubre es donà inici a diferents cursets.

El dia 9 l'Ajuntament va comunicar que s'iniciava el servei de menjar a domicili. Per tant totes les persones que tenen dificultats per cuinar per motius d'edat o de dependència, poden fer ús d'aquest servei posant-se en contacte a l'Ajuntament, els dimarts o dijous, on la treballadora social resoldrà tots els dubtes.

Dia 10 va néixer Àngela Cerezo Mir filla de Martín i Asunción, rebin els seus pares i familiars la nostra enhorabona.

Dia 12 es publica a premsa que Mancor recupera les dues places que l'Església immatriculà l'any 2015.

Divendres dia 13, va tenir lloc un Teatre de titelles en anglès a la biblioteca, a càrrec de Serena's Puppet Theatre.

El dissabte dia 14, la CC Llèpols del Llúpol organitzà la festa Octubrefrest al casal de cultura amb els grups musicals Ara va de bo i Los Stones tributo rolling Stones.

El diumenge dia 15 l'Associació Amics de la Tercera Edat va fer el dinar de caragols i bunyols. Al final del dinar va tenir lloc l'Assemblea General de socis.

Dia 16 l'Ajuntament comunica que a partir de dia 1 d'octubre comptam amb una treballadora social de dependència, Bàrbara Riera, que vendrà cada primer dimecres de mes de 10 a 11. Per a dubtes comunicau al seu Tel. 689858395

El dimarts dia 17 d'octubre s'inicià el Taller de Memòria i Habilitats Socials. Programa de suport psico-social i educatiu a l'envelliment, per a majors de 60 anys.

També aquest dia es publicà "Ultiman la apertura del nuevo parc verd que permitirá cumplir la orden de precinto del actual".

El dia 19, amb motiu del dia internacional contra el càncer de mama, l'AECC ha tengut penjada, tota la setmana, una pancarta a la façana de l'Ajuntament.

El dia 21 es va celebrar el IV fòrum ciutadà on l'actual equip de govern informà de les principals accions dutes a terme i les previstes. La sala d'actes de l'ajuntament va quedar plena de gent que va demanar, proposar, suggerir... Un acte participatiu.

El mateix dia 21 es publicà a premsa "El Ayuntamiento de Mancor planea prohibir el aparcamiento en el centro los fines de semana".

Diumenge dia 22 es va fer la Pujada a Lluc. Malgrat la pluja, la majoria de gent hi pujà a peu. Berenada i missa, on actuà Festa Pagesa. Hi havia dubtes de si es faria paella o arròs brut depenent del dia si es podia fer foc de llenya o no. Al final fou paella per unes 220 persones que amb un no res va ser cuïta i emplatada gràcies a Sebastià Frontera i un nombrós grup de gent voluntària. Enhorabona i gràcies.

El dimecres, dia 25, el programa de Canal 4 ràdio “Sa Roqueta Balear”, es va emetre en directe des de la plaça de l’Ajuntament, amb representants de l’esport del nostre poble.

Dia 26 va néixer el nin Tomàs Sastre Orellana, fill de Mateo i Isabella Pabla. Enhorabona als seus pares.

Dia 27, amb motiu de què el passat dia 24 es va

celebrar el “Dia de la Biblioteca”, va tenir lloc el “Conta contat, a les mil vides d’un que llegeix”, teatre familiar, amb la participació de n’Aina Cortès i Cristina Francioli.

El dissabte dia 28, al matí, es reiniciaren les activitats del club d’esplai s’Estel.

També es va dur a terme un taller de Biodança en família organitzat per Feim Tribu.

Dia 29, a les 11 h. a la plaça de l’Ajuntament se celebrà el Tots Sants Mancorí. Es va desenvolupar un taller de rosaris ensucrats i panellets, amb la participació d’un nombrós grup d’infants.

NOVEMBRE

Dia 2 es va publicar al BOIB “l’Acord d’aprovació de les Normes subsidiàries de planejament del municipi de Mancor de la Vall relatives a la implantació de sistemes generals destinat a equipament docent i accés, qualificació d’un vial en sòl urbà per a accés al nou equipament, ajustaments de límits de sòl urbà i entre qualificacions.”

El divendres 3, es va fer el primer taller de confecció de vestits de dimonions amb roba reutilitzada a càrrec del Taller Colibrí i organitzat per Arrels. Fou la primera activitat pre-fira i que continuà els dies 10 i 17 del mes.

Els dies 4 i 11 es va dur a terme el primer Taller de Gloses per la Igualtat a l'Ajuntament. Organitzat per Arrels. Mateu Xurí i Maribel Severa en foren els mestres gràcies a la Direcció General d'Igualtat del Consell de Mallorca.

El diumenge dia 5 hi havia prevista un excursió familiar al Parc Natural de l'Albufera que fou suspesa degut a la previsió de pluja i tempesta.

El dia 6, l'associació Arrels fa públiques les Bases del I Concurs de Fotografia Fira de l'Esclata-sang i de la Muntanya.

Dia 9 es varen casar els joves Noureddine Bharia Bouras i Carmen Elizabeth Braco. Les desitjam molta felicitat.

El mateix dia es publicà a premsa a la secció urbanisme, referit a Mancor: "Preocupación por el aumento de inspecciones de la Agencia de Disciplina Urbanística".

Divendres, dia 10, l'associació Arrels ha presentat el cartell de la Fira al Casal de Cultura i també el I Concurs de fotografia de Bolets.

Dia 11 es va fer el IV Circuit de curses infantils Serra de Tramuntana on es podia participar des de 0 a 17 anys, organitzat per la Direcció General d'Esports del Consell de Mallorca. Va tenir una participació d'uns 130 infants. Quan acabà la prova es va fer entrega d'un detall als infants que han participat a les curses organitzades enguany.

El mateix dia 11 es casaren Víctor Manuel Oven i Marta Purow. Els desitjam molta felicitat.

Dia 12 va morir en Tomeu Mora Arrom de can Ramon, a l'edat de 62 anys. Donam el condol als seus familiars.

Dia 14 la premsa es va fer ressò de la presentació del cartell de la fira d'enguany: "La Fira de l'Esclata-sang y la Muntanya calienta motores para el 24 de noviembre".

Dia 16 va néixer el nin Martí Lucena Amengual, fill de José Antonio i Maria. Rebin l'enhorabona els seus pares i padrins.

El dia 17 l'Ajuntament informa del curs d'Iniciació al teatre. Cerquen gent. Anima't i apunta-t'hi! El curs començarà la primera setmana de novembre. Horari divendres a les 19'30 i dissabte a les 10. Matrícula fins dia 27 d'octubre, a l'ajuntament o contactant amb Miriam Grau tel. 696247771.

Aquest mateix dia es va fer donació de sang i aquesta va ser la resposta que ens han fet arribar des de la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes

Balears: *“17 persones es van acostar a donar sang. Es van aconseguir 15 donacions. Cap persona va donar sang per primera vegada. Cada donació de sang ha assegurat tres transfusions gràcies als hematius, les plaquetes i el plasma que s'aconsegueix. Esperem i desitgem que en el futur puguem seguir comptant amb la vostra amabilitat i predisposició. Entre tots podem aconseguir les 200 donacions de sang que cada dia es necessiten a Balears. Fins aviat!”*

El dissabte, dia 18, amb motiu del seu 5è aniversari, la Confraria Cervesera, Llépols del Llúpol, va organitzar una festa sota el títol de HORABAIXEIG, amb Tast més Tapes per dinar i música en directe amb els grups, Buendia (Pop Rock) i Manikomio Ambulante (Rock).

El dia 19 va néixer la nina Olívia Gulliver Bauzá, filla de Martí i Teresa. Donam l'enhorabona als seus pares.

Dia 20 la premsa es va fer ressò de la notícia següent: “Mancor negocia la compra de los solares necesarios para el col·legio”. També a la mateixa crònica es diu que les obres que s'han fet al col·legi actual han suposat una inversió de 250.000 euros.

Dia 21 Arrels va fer la presentació de la fira d'enguany, acompanyats de Maria Salinas que va fer una demostració i va donar a tastar diferents tapes.

Dia 22 el micòleg Pep Siquier oferí una conferència sobre bolets: olor, sabor i comestibilitat, organitzat per Arrels.

Dia 23 es va fer l'activitat de pre-fira Cream amb els Nostres Residus per a celebrar la setmana europea de la prevenció de residus. El lema fou “El millor residu és aquell que no es produeix”.

Dia 24 va morir a Inca la mancorina Antònia Martorell Pou, de ca na Coric. Donam el condol als seus familiars.

Els dies 24, 25 i 26 es va celebrar la XV Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya. El divendres hi va haver un Contacontes Enfaulat, seguit de la desfilada dels dimonions acompanyats de la batucada Congats. Plantada de bèsties de foc i desfilada, espectacle de malabars i domini del foc. Nit de foc i concert.

Dia 25, dissabte, al matí hi va haver activitats infantils, obertura d'exposicions i del mercat artesà. Al capvespre plantada i ballada de gegants. Desfilada i ballada de cavallets, combat de glosadors i concert.

També el mateix dia se celebrava el dia internacional contra la violència de cap a les dones, per aquest motiu al capvespre se'n va llegir un manifest. Es varen encendre 45 ciris com a record a les 45 dones assassinades enguany a l'estat espanyol.

La caravana de REACCIÓ hi fou present i totes les paradetes tenien informació i xapes per a convidar a adherir-se al Pacte social contra la violència masclista. També estaren dues pancartes penjades a la façana de l'Ajuntament els dies previs i posteriors.

Diumenge dia 26 la pluja fou present, aquest fet va fer modificar l'horari i el lloc d'algunes de les actuacions previstes com l'actuació de l'escola de ball mallorquí i agrupació Festa Pagesa, sonada de xeremiers

**Vegeu més informació
a l'article d'Arrels**

o com l'actuació dels cavallets. Les ballades es feren davall de la carpa muntada a la rambla Josep Ferrer. El fi de festa va ser amb Valltukada, amb inici a la plaça de l'Ajuntament i fins a Son Morro.

Dia 26 també fou un dia assenyalat per na Paquita Mir, qui durant més de tretze anys ha regentat el bar es Forn i aquest dia en fou el darrer. Convidà a la clientela amb barra lliure al final de la festa. Li desitjam sort i encerts en aquesta nova etapa.

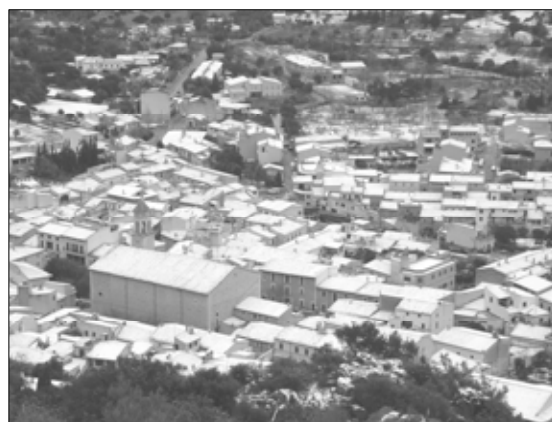
DESEMBRE

El divendres dia 1, per a nins de 0 a 7 anys, ha tengut lloc a la Biblioteca el Contacontes "La Màgia d'en

Cotonet", a càrrec de la fada despistada.

Dia 2 el poble es despertà de color blanc, la neu es feu present. Aquest dia es va fer la segona part del taller de gloses per la igualtat a la sala d'actes de l'Ajuntament, la primera es va fer dia 11 de novembre passat.

Dia 4 de desembre l'Ajuntament publica el programa d'actes i festes de desembre i Nadal, que va encapçalat per la targeta guanyadora de l'any 2016 de l'autora Marta Reynés. L'Ajuntament desitja Bones Festes a tot el poble.

Dijous dia 7, es va inaugurar l'exposició "La selva dels estereotips" a la sala d'actes de l'Ajuntament, gràcies a la col·laboració de la Direcció Insular d'Igualtat del consell de Mallorca.

Dia 8 va morir en Miquel Vicens Martorell de can Palou, als 87 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

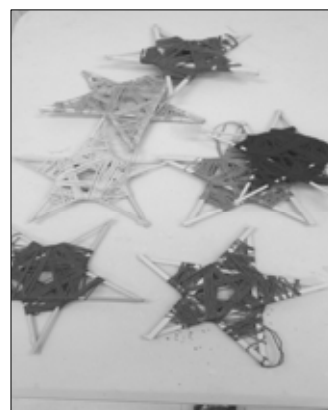
El mateix dia 8 va morir na Catalina Ramon Vich, esposa d'en Guiem "Vellaquet", als 87 anys. Era natural de Lloseta. Donam el condol als seus familiars.

Dia 9 es va obrir el bar que era Es Forn ara amb el nom de Es Forn de la Vall, regentat per Antònia Fernández i la seva mare Begoña Fernández. Les desitjam sort i èxit en la seva tasca.

Divendres dia 15 es va fer un taller infantil d'estels fets amb llana per la decoració de Nadal a la sala d'actes de l'Ajuntament.

El dia 16, dissabte, al matí es va fer una jornada de portes obertes al nou parc verd. Al capvespre i a la plaça de l'Ajuntament, es va plantar l'arbre dels desitjos i tothom que va voler en va penjar el seu. Es va obrir el mercadet de Nadal amb associacions i gent de Mancor i amb els xeremiers d'Arrels es varen encendre els llums. També, organitzat per Dones Solidàries, amb la col·laboració de Feim Tribu i Càritas, es va iniciar la recollida de joguetes noves, sota el lema: "Posa el teu granet d'arena perquè tots els infants puguin viure la nit més màgica!"

El mateix dia 16 va néixer el nin Àlex Planells Gulliver, fill de Francisco i Melania. Rebin l'enhora-bona els seus pares.

Dia 17 la premsa es

va fer ressò de la celebració de la jornada de portes obertes del nou Parc Verd, dient que és el primer autoritzat de tot Mallorca que està adaptat a la llei de residus de l'any 2015, i que començarà a funcionar a principis del 2018.

El mateix dia 17 va néixer la nina Clàudia Fontanet Canal, filla de Tomàs i Salomé. Donam l'enhora-bona als seus pares.

Dia 18 va morir en José Maria Fernández Caballero, natural de Bullas (Múrcia) resident a Mancor, als 66 anys. Donam el condol als seus familiars.

Dia 21 surt una notícia a la premsa: "Mancor es un pueblo sin ley, aquí todo el mundo hace lo que quiere", referint-se sobretot a aparcament de cotxes.

Divendres dia 22 al matí es va dur a terme un concert de nades al centre de dia a càrrec de la Coral del Centre Cultural d'Inca. A la vegada es varen dur a terme les diferents activitats programades pel CEIP Montaura, acabant amb el concert de Nadal al teatre.

Aquest acte fou marcat pel comiat del mestre Biel Crespí que es jubila després de vint-i-un anys i un trimestre com a mestre de la nostra escola. Sort en aquesta nova etapa. *(Vegeu informació a l'escrit del CEIP Montaura)*

El mateix dia 22 a un altre diari es publica': "Denuncian la proliferación de basuras y falta de vigilancia policial en Mancor de la Vall".

A l'horabaixa el Pare Nadal de l'esplai va fer un passa carrers provocant més d'un esglai entre els infants.

I a les 20 h. a l'església, Victòria Quíngles va fer un concert acompanyada d'un piano.

Dissabte dia 23 el club d'esplai s'Estel va muntar un betlem vivent on no hi faltava detall a la plaça de l'Ajuntament. També feren bunyols i xocolatada. *(Vegeu informació a l'escrit de Esplai s'Estel).*

En Marc Horrach feu entrega de varis premis als seus alumnes de l'escola de trial a la sala d'actes de l'Ajuntament.

Aquest dia era el darrer per entregar les postals de Nadal pel concurs, en participaren 7 postals. I pel concurs de Betlems tengué 8 participants.

Dia 24, a les 19'30, se celebraren les Matines a l'església parroquial. Ha fet el sermó de la Calenda el nin Albert Florit Martorell, ha cantat la Sibil·la na Maite Mora Ferrer i l'Àngel el nin Joan Ferrer Martorell. Tots ells han actuat molt bé i més tenint en compte que l'Àngel va haver d'esperar cinc minuts perquè el temple va quedar a les fosques. Va cantar el Cor de Mancor, sota la direcció de Jaume Gual i l'acompanyament de l'organista en Tomeu Ripoll. La Verge Maria estava representada per Joana Aina Aloy i sant Josep per Joan Miquel Martorell; el Bonjesuset pel nin Martí Lucena Amengual.

De dimecres 27 a diumenge 31 es va fer el IX torneig de futbol del CE Montaura al camp de Turixant.

Dia 27 va tenir lloc el darrer contacontes d'enguany a la biblioteca fou "Què és això del Nadal?"

Dia 29 un patge dels Reis d'Orient ens va visitar per recollir les cartes de les bústies, es va aturar una bona estona a la plaça de l'Ajuntament recollint les cartes que li varen fer arribar en mà.

Dissabte dia 30 es varen fer diferents actes per a commemorar la Diada de Mallorca. Els cavallets d'Arrels feren el seu ball, es va llegir el poema "La Colcada", l'Estendard es va penjar a la façana de l'Ajuntament i es va cantar la Balanguera.

El mateix dia, a les 18 h i al Casal de Cultura, l'esplai s'Estel organitzà un Bingo Solidari.

Dia 31 va morir Margalida Riera Seguí de "can Miquel d'Escorca", als 92 anys d'edat; va ser la primera mancorina quan Mancor es va independitzar de Selva, l'any 1925. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia, Nit de Cap d'Any, la plaça es va omplir per a celebrar plegats l'entrada del nou any. Raïm, cava i festa . Es va muntar una carpa a la plaça de d'Alt amb l'actuació del grup Disccovers i Dj Jonny Pub.

Joana Maria Alba Mateu

**Venturós 2018, que tengueu salut per
fer els vostres somnis possibles!!**

L'AJUNTAMENT INFORMA

PLENARIS

Sessió ordinària del dia 8 de novembre de 2017

1.- Aprovar, si s'escau, l'expedient de suplement de crèdit 6/2017

S'aprova amb els vots a favor del grup municipal MES, i l'abstenció del grup municipal del PP, la següent proposta:

PRIMER. Aprovar inicialment l'expedient de modificació de crèdits núm. 6/2017 del Pressupost en vigor, en la modalitat de suplement de crèdit finançat amb càrrec a baixes de crèdits d'altres aplicacions pressupostàries com segueix a continuació:

Partida	Descripció partida	Crèdit inicial	Crèdits compromesos (*)	Altes proposades	Baixes proposades
01/231/22699/01	Despeses diverses centre de Dia	16.000,00	16.106,45	2.000,00	0,00
01/231/22706/01	Prestació de serveis	14.500,00	12.624,88	2.000,00	0,00
01/320/62200/01	Inversions escola-escoleta	20.000,00	17.275,03	4.000,00	0,00
01/338/48002	Premis	1.500,00	1.882,37	500,00	0,00
01/450/20200/01	Lloguer Portassa	2.450,00	1.966,25	2.300,00	0,00
01/1622/22699/01	Despeses diverses gestió fems	4.000,00	0,00	0,00	3.800,00
01/912/23000/01	Dietes membres electes	4.000,00	0,00	0,00	3.800,00
01/920/22200/01	Comunicacions telefòniques	25.300,00	6.321,64	0,00	3.200,00
TOTAL				10800	10800

SEGON. Exposar aquest expedient al públic mitjançant anunci inserit en *el BOIB*, pel termini de quinze dies, durant els quals els interessats podran examinar-ho i presentar reclamacions davant el Ple. L'expedient es considerarà definitivament aprovat si durant el citat termini no s'haguessin presentat reclamacions; en cas contrari, el Ple disposarà d'un termini d'un mes per resoldre-les.

2.- Aprovar i fixar el percentatge mínim de l'1'5% de reserva del dret a participar en els procediments d'adjudicació de determinats contractes o de determinats lots d'aquests contractes, i també la reserva de l'execució, als centres especials d'ocupació, a les empreses d'inserció, regulades en la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, i als programes d'ocupació protegida.

S'aprova per unanimitat la següent proposta:

La crisi econòmica ha tingut una incidència especial entre els col·lectius més vulnerables de la nostra societat. Les persones amb discapacitat i les persones en risc d'exclusió social han sofert en major grau les situacions d'atur i d'exclusió del mercat de treball, presenten taxes d'atur més altes i taxes d'ocupació

més baixes. A més, els instruments específics que s'havien creat amb anterioritat a la crisi econòmica, com ara els centres especials d'ocupació i les empreses d'inserció, han vist reduïda la seva capacitat per competir amb les empreses ordinàries, amb la qual cosa ha minvat la seva eficàcia en la integració laboral d'aquests col·lectius.

Des de fa anys, hi ha consens general en el conjunt de la societat per donar una protecció especial a les persones amb discapacitat i a les persones en risc d'exclusió social amb la finalitat de facilitar-los la inserció laboral. Aquest consens es reflecteix en la normativa laboral que regula els centres especials d'ocupació i les empreses d'inserció i, també, en la mateixa normativa que regula la contractació en el sector públic, des de la Directiva 2014/24 del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública, fins a la modificació de la Llei de contractes del sector públic.

Per tot això es proposa:

PRIMER. Aprovar i fixar el percentatge mínim de l'1'5% de reserva del dret a participar en els procediments d'adjudicació de determinats contractes o de determinats lots d'aquests contractes, i també la reserva de l'execució, als centres especials d'ocupació, a les empreses d'inserció, regulades en la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció, i als programes d'ocupació protegida.

SEGON. Determinar que els centres especials d'ocupació i les empreses d'inserció han d'estar inscrits en els registres de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria.

TERCER. Disposar que aquest Acord produeixi efectes des de la seva publicació al BOIB.

QUART. Publicar aquest Acord en el Butlletí Oficial de les Illes Balears

3.- Aprovar, si s'escau, la moció del Partit Popular relativa a la recuperació de competències relatives a la Disciplina Urbanística.

"L'Ajuntament de Mancor de la Vall, va signar el passat mes d'Abril un conveni per a la cessió de les competències en matèria de disciplina urbanística a l'Agència de defensa del territori de Mallorca, organisme autònom del Consell de Mallorca que té com a finalitat exercir les competències insulars en matèria de protecció de la legalitat urbanística, i les competències municipals en aquesta matèria que li cedeixen els ajuntaments, mitjançant el corresponent conveni de delegació.

Aquesta decisió que va prendre l'equip de govern, renunciant així a les competències pròpies en matèria de disciplina de l'Ajuntament de Mancor de la Vall, suposa una disminució de l'Autonomia local i de les competències pròpies del municipi.

Tal com estableix el conveni de delegació de competències, un dels motius de rescissió és la revocació d'aquesta delegació per part de l'Ajuntament.

Per tot això el grup municipal popular proposa al Ple l'adopció del següent:

ACORD

PUNT ÚNIC.- *L'Ajuntament de Mancor de la Vall resoldrà el conveni de cessió de competències de disciplina urbanística amb l'Agència de defensa del territori del Consell de Mallorca, recuperant així aquestes competències i la seva autonomia local".*

La proposta es desestima amb els vots en contra de MES, i el vot a favor del Partit Popular, amb el següent argument:

En primer lloc, cal destacar que si es varen cedir les competències de disciplina urbanística en terreny rústic (l'abril de 2016 i no d'enguany com deis per error a la vostra moció), és perquè com a Ajuntament no tenim capacitat material ni humana per poder garantir el compliment de les lleis en matèria de disciplina urbanística. El motiu principal va ser aquest, i veim que darrera nosaltres hi ha molts municipis que han optat per seguir aquest camí.

En aquest sentit al principi d'aquesta legislatura hi havia sis municipis que pertanyien a l'Agència de Defensa del Territori. En aquests moments, ja n'hi ha vint: els tres darrers Campos, Fornalutx i Sineu, dos dels quals estan governats pel Partit Popular. A més, hi ha dos municipis més que acaben d'aprovar en el seu ple municipal adherir-se a l'ADT i només estan pendants de l'aprovació del Ple de Consell Insular de Mallorca: Inca i Manacor. Aquests dos municipis disposen d'uns departaments d'Urbanisme bastant grans i tot i això també es veuen sense capacitat material i humana per poder seguir garantint la Disciplina Urbanística.

En segon lloc, l'avantprojecte de la Llei d'Urbanisme de les Illes Balears, que segurament s'aprovarà abans de final d'any, contempla a l'article 163, des de l'apartat 2 al 7, sancions administratives i econòmiques pels responsables polítics i administratius que no puguin exercir les competències en matèria de disciplina urbanística, o que no dotin de mitjans necessaris per poder-la exercir. És a dir, si no som capaços de fer complir la llei, els responsables polítics i administratius serem sancionats.

En tercer lloc, aquest mateix avantprojecte de Llei d'Urbanisme de les Illes Balears, contempla en el seu article 165, apartat 3, que el Consell Insular de Mallorca exercirà les competències en sòl rústic protegit, i hem de recordar que a Manacor gairebé un 85% del sòl és rústic protegit. Per tant, tant si estam dins l'ADT, com no, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la disciplina urbanística en sòl rústic protegit passarà a mans del Consell Insular, amb l'avantatge de què si estam dins l'ADT, part de les sancions que es recaptin en el nostre municipi revertiran, a través del Consell de Mallorca, a les nostres arques municipals.

Finalment, entenem que la disciplina urbanística en sòl rústic és un tema complicat de gestionar en un poble petit, on el contacte personal és més directe, tant amb la gent que es veu afectada per una sanció com per aquelles persones que veuen que ells han complert les normes, i en canvi el seu veïnat no, i aquest fet queda impune. És comprensible el malestar que genera a la gent que fins ara ha pogut rebre sancions, o bé que encara està en la tramitació dels seus recursos, però volem recordar que, el que ara s'està resolent són expedients oberts, la gran majoria d'ells d'ofici, o bé per alguna denúncia, per part de l'Agència durant l'any 2014. En concret hi ha 9 expedients iniciats que corresponen a aquell període, per tant l'ADT actuava davant la deixadesa de les atribucions que en aquells moments corresponien a l'Ajuntament.

Ja per acabar, vos informam que enguany hi ha hagut un augment en l'obertura d'actes d'inspecció, en concret ens han notificat 18 visites, i des de l'Ajuntament se'ls ha facilitat informació en referència a si tenien, o no llicència, tal i com sempre requereixen per part de l'ADT. D'aquestes ens han notificat que a dues, se'ls ha obert expedient i la resta estan en tramitacions. Però aquest augment no s'ha donat

només a Mancor, sinó a tota l'illa, ja que s'ha dotat de més personal a l'ADT, i també ha augmentat el número de denúncies per part de particulars.

Sessió extraordinària i urgent de dia 1 de desembre de 2017

1.- Aprovar, si escau, la urgència de la sessió

S'aprova la urgència de la sessió per unanimitat

2.-Aprovar, si escau, la modificació de crèdit en modalitat suplement de crèdit exp.7/2017.

S'aprova amb els vots a favor del grup municipal MES, i l'abstenció del Partit Popular la següent proposta de resolució:

PRIMER. Aprovar inicialment l'expedient de modificació de crèdits núm. 7/2017 del Pressupost en vigor, en la modalitat de suplement de crèdit finançat amb càrrec a baixes de crèdits d'altres aplicacions pressupostàries com segueix a continuació

Partida	Descripció partida	Crèdit inicial	Crèdits compromesos (*)	Altes proposades	Baixes proposades
01/32/22104/01	vestuari	600,00	812,91	500,00	0,00
01/320/22700/01	Neteja i acondicionament	1.000,00	19.005,47	20.850,00	0,00
01/934/35900/01	Interessos i comissions bancaris	150,00	149,76	200,00	0,00
01/133/20000/01	Lloguer solar pàrking	8.350,00	3.133,50	0,00	3.150,00
01/1522/21200/01	Manteniment edificis públics	25.062,06	12.745,05	0,00	2.500,00
01/342/61900/01	Altres inversions de reposició	16.000,00	0,00	0,00	15.900,00
		TOTAL		21550	21550

SEGON. Exposar aquest expedient al públic mitjançant anunci inserit en *el BOIB*, pel termini de quinze dies, durant els quals els interessats podran examinar-ho i presentar reclamacions davant el Ple. L'expedient es considerarà definitivament aprovat si durant el citat termini no s'haguessin presentat reclamacions; en cas contrari, el Ple disposarà d'un termini d'un mes per resoldre-les.

ALTRES INFORMACIONS

UN NOU PARC VERD PER MANCOR

El dilluns 8 de gener entrà en funcionament el nou Parc Verd de Mancor de la Vall, que està situat al carrer Biniarroí, just a devora el Cementiri Municipal.

Com a conseqüència d'una denúncia, i de no tenir cap tipus d'autorització, l'antic punt verd, s'ha de clausurar. La solució més ràpida, donat que es tractava d'una denúncia, i que podia reunir tots els requisits necessaris per poder ser autoritzat, va ser ubicar-lo en aquest indret. Així el passat mes de novembre ja es va passar la inspecció per part dels tècnics de la Direcció General de Residus, de la Conselleria de Medi Ambient.

El Parc Verd és un reforç per la recollida selectiva, porta a porta, perquè fa anys que funciona a Mancor de la Vall, i per tots aquells habitatges de les zones rústiques del poble on no es fa recollida porta a porta.

El de Mancor és un dels primers Parcs Verds de tot Mallorca que tindrà totes les autoritzacions administratives per poder funcionar, i com a tal haurà de complir amb totes les normes d'ús necessàries per al bon funcionament i manteniment d'aquest.

NORMES D'ÚS

- 1.- Per poder accedir al recinte cal identificar-se, i només hi poden accedir els habitants de Mancor de la Vall, per això des de l'Ajuntament hem posat a l'abast dels mancorins una targeta identificativa de l'habitatge.
- 2.- S'han de seguir les indicacions de l'operari que hi haurà al Parc Verd.
- 3.- Els residus s'han de deixar en el contenidor corresponent, i que estarà indicat. Se sancionarà als qui deixin els residus a terra, o a la porta del Parc Verd.
- 4.- La fracció de rebuig només es podrà dipositar en els contenidors autoritzats en la corresponent bossa vermella, o bé adquirint una etiqueta adhesiva al mateix Parc Verd al preu de 0,75 euros.
- 5.- S'han instal·lat contenidors per bolquers i cendres.
- 6.- No poden accedir al Parc Verd els comerços, negocis o empreses de serveis sense prèvia autorització.
- 7.- Està prohibit fumar i fer qualsevol tipus de foc a l'interior del recinte.

RESIDUS ADMESOS

- Envasos lleugers	- Residus de construcció (en quantitats petites)
- Paper/cartó	- Roba i calçat
- Envasos de vidre	- Poliestirè expandit
- Matèria orgànica	- Bombetes i fluorescents.
- Rebuig	- Residus aparells elèctrics i electrònics
- Bolquers	- Amiant
- Poda de jardins urbans	- Bateries de cotxes
- Residus voluminosos	- Piles i acumuladors.
- Ferralla	- Residus especials perillosos (pintures, dissolvents, fitosanitaris,...)
	- Oli mineral
	- Oli vegetal (cuina)

HORARI

Hivern (1 d'octubre al 30 d'abril)

Dilluns a divendres de 15.00 a 18.00

Dissabte de 9.00 a 13.00

Estiu (1 de maig al 30 de setembre)

Dilluns a divendres de 16.00 a 19.00

Dissabte de 8.00 a 13.00

Des del 8 de gener es pot recollir la targeta identificativa de cada habitatge per poder accedir al Parc Verd, i les 20 bosses vermelles corresponents a l'any 2018.

CANVIS EN EL TRÀNSIT

Des de fa unes setmanes a Mancor s'han començat a aplicar alguns canvis en el trànsit rodat, especialment pel que fa a noves mesures en estacionament i canvis de direcció d'alguns carrers.

Aquest canvis han de servir per millorar la circulació i la convivència entre vianants i cotxes en la zona del centre del poble.

S'han col·locat tres aparca bicicletes, dos a la Plaça d'Alt, i un a la Plaça de Baix, així com dues zones de càrrega i descàrrega, situades al carrer Metge Josep Mateu, i a la Plaça de Baix. S'ha prohibit l'estacionament als carrers Montserrat Fontanet, carreró de Sa Mercadera, i s'ha passat a estacionament altern per mesos al carrer de Sant Joan. A alguns carrers del centre quedarà restringit l'estacionament els caps de setmana, i així recuperar espais al poble pels vianants, on es pugui caminar en seguretat, i on els vehicles, almanco dos dies, cedeixin protagonisme a les persones. Les places d'estacionament que han desaparegut s'han vist compensades amb la creació de tres zones d'aparcament noves, situades en tres solars urbans en diferents punts del poble. Un davant el Cementiri Municipal, que ha de compensar i augmentar els llocs d'estacionament que es perderen amb el nou Parc Verd. Un altre al final del carrer Bernadí Mateu de Turixant, amb una capacitat per més de 200 cotxes, i que servirà per tots els mancorins, però que també ens serà d'ajuda quan hi hagi grans esdeveniments. I un situat al carrer Massanella, a devora la cotxeria de cas Miet, amb una capacitat superior als aparcaments que han minvat al centre del poble.

També alguns carrers passaran a ser de direcció única, per tal de millora la circulació i l'estacionament en aquests. Els carrers que passaran a ser de direcció única són els carrers de sa Font, de s'Hort, de Son Boscà, Bernadí Mateu de Turixant i Colomer. Amb aquest canvi aconseguirem una millora en la circulació, amb la possibilitat d'estacionar als dos costats de cada carrer, sense que això suposi un augment en la distància a recórrer. Els carrers Nou i Bisbe Nadal també passaran a ser de direcció única.

Aquests canvis, alguns dels quals ja han començat, s'aniran introduint de manera progressiva.

IMPOST DE BÉNS IMMOBLES, LA CONTRIBUCIÓ

Alguns habitants de Mancor, s'han acostat aquests dies a les oficines municipals per informar-se del perquè aquest any han pagat més de l'impost de béns immobles (IBI), o com s'anomena normalment, la contribució.

Des de l'ajuntament els informam que els tipus de gravamen que aplicam des del consistori no ha augmentat, segueix al 0,55%, des del 2012. Ara bé també s'ha informat que durant el 2016, i principis del 2017, des del Cadastre s'ha duit a terme una regularització dels béns immobles. Aquesta regularització la du a terme d'ofici l'oficina del Cadastre, i es tracta de posar al dia totes aquelles construccions noves i reformes que s'han duit a terme en els immobles, i que en el seu moment no es varen notificar al Cadastre. Es tracta d'obres que poden anar des de porxades, piscines, terrasses, reformes interiors, etc, que poden augmentar el valor de l'immoble. Alguns de vosaltres vàreu ser

requerits a passar per l'oficina del Cadastre per poder informar, o al·legar d'aquestes obres duites a terme, si ho recordau, pagareu una taxa al Cadastre de 60 euros.

A part d'aquesta regularització, també existeix un augment progressiu en el rebut de l'IBI, i que ve regulat per la Llei d'Hisendes Locals. Aquest augment ve determinat per l'any en què es va dur a terme la darrera Ponència Cadastral, o revisió, i que a Mancor es va fer l'any 2009, i va aplicar-se a partir del 2010.

Posarem un exemple amb uns valors ficticis, i que ha de servir per entendre aquest augment progressiu. Primer podeu veure que un rebut de l'IBI té tot un seguit de valors, entre ells el valor cadastral, que és el valor del sòl, més el valor de la construcció. És en aquest valor on s'aplica el gravamen de l'ajuntament, a Mancor, el 0,55%. Ara bé, no sempre aquest valor cadastral, es correspon amb la base líquida on aplicar el gravamen, i és aquí on començam amb els valors ficticis per entendre-ho.

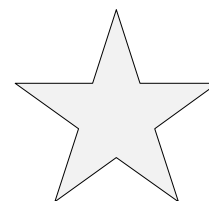
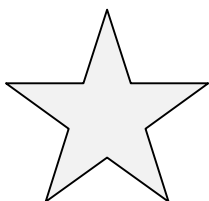
Quan a Mancor es va fer la darrera valoració col·lectiva, o revisió del cadastre, com la coneixem, al 2009, posem que un immoble que fins aleshores tenia un valor de 18.000 euros, va passar a tenir un valor de 23.000. Fins aquí fàcil de seguir, però resulta que la base liquidable es calcula de la següent manera: la diferència entre 23.000 i 18.000 són 5.000 euros, passam a fer aquest càlcul el primer any, $5000 \times 0.9 = 4.500$, que es restarà als 23.000, per tant la base líquida el primer any serà de 18.500 euros; el segon any el percentatge per poder fer el càlcul de la base líquida és del 0,8%, ($5000 \times 0,8 = 4000$; i $23.000 - 4.000$ són 19.000); el tercer any el percentatge baixa al 0,7%, ($5.000 \times 0,7 = 3.500$; i $23.000 - 3.500$ són 19.500); el quart any el percentatge baixa al 0,6% ($5.000 \times 0,6 = 3.000$; i $23.000 - 3.000$ són 20.000); i així any rere any fins als nou anys després de la ponència.

Per això veis com aquests anys el rebut de l'IBI augmenta, i enguany en aquests immobles on s'ha aplicat la revisió encara la pujada ha estat superior.

Pel que fa als gravàmens que podem aplicar els ajuntaments, aquests poden anar des d'un màxim de l'1,1%, en sòl urbà, a un mínim del 0,4%; i d'un màxim del 0,9%, a un mínim del 0,3%, en sòl rústic. A Mancor estam aplicant un gravamen del 0,55%, com ja hem explicat abans.

Com veis el marge de rebaixa que hi podem aplicar ja no és gaire elevat, per això, al mes de maig, vàrem demanar al Cadastre que fes una revisió a la baixa dels valors cadastrals, ja que enteníem que on més es podria notar una baixada en l'IBI seria quan s'aplicassin aquest nous valors. El setembre passat des del Cadastre se'ns va contestar positivament a la nostra demanda, i ara estam a l'espera de l'aprovació dels Pressupostos Generals de l'Estat pel 2018, ja que el coeficient de rebaixa en els valors cadastrals hi va vinculat.

Les previsions de l'ajuntament és que es noti una baixa en el que paguin els ciutadans a l'IBI de l'exercici 2018. Si aquesta reducció és menor del que preveiem, ens plantejaríem rebaixar el gravamen municipal per l'exercici 2019.

ARA HA FET VINT ANYS ...

Del que passà a Mancor durant el darrer trimestre de 1997, recordarem:

Que dia 13 d'octubre se celebrà la VII PUJADA A LLUC A PEU. De la paella que confeccionà Guillem Amengual "Ropit", se'n feren 453 racions.

Que dia 28 d'octubre se celebrà la IX TRAVESSADA PER RELLEUS, entre Pollença, d'on sortiren, fins l'arribada a Mancor.

Que dia 6 de novembre cinc mancorins anaren als camps de refugiats del Sàhara a visitar els seus residents, amb un grup d'unes 200 persones, a un viatge organitzat pel Fons Mallorquí d'Amics del Poble Saharauí.

Que dia 22 de novembre la regidora de cultura de l'Ajuntament, Margalida Pocoví, a un acte celebrat en el Casal de Cultura, entregà una placa a Robert Jaras i a la seva muller Olga, en agraïment per haver regalat un piano al poble.

Dia 12 d'octubre de 1997, els participants de la VII pujada a Lluc a peu, reposen forces berenant a l'arribada.

Que dia 27 de novembre fou elegit en el plenari de l'Ajuntament com a jutge de pau, Bernat Martorell Mateu.

Que dia 20 de desembre se celebrà la VI MARATÓ FOTOGRÀFICA, essent els guanyadors dels primers premis: Tema panoràmica Llorenç Abriñes Reynés. Tema nadalenc Biel Horrach Capó. Tema lliure Maria Gual Horrach. A la secció infantil els premiats foren: tema panoràmica Margalida Jaume Fontanet. Tema nadalenc Margalida Rotger Martorell. Tema lliure Antònia Perelló Vallori.

Que a les matines de Nadal cantà la sibil·la Pere Perelló Vallori, l'àngel

anunciador fou Josefina Pou Ayala i pronuncià el sermó de la Calenda Joan Antoni Janer Martorell.

Que dia 26 de desembre, a l'antic Tele-Club, Karina Marie Schauman exposà treballs d'artesanía de vidre.

Que dia 27 de desembre el Cor Parroquial oferí un concert d'onze nades, actuant de solistes Magdalena Grau i Bartomeu Mora, tocant l'orgue Bartomeu Ripoll, tots baix la direcció de Jaume Gual.

Que el CE MONTAURA ocupava el quinzè lloc en el campionat regional de preferent de futbol que constava de 20 equips. Havia guanyat 5 partits, empatats 5 i perduts 8.

Que l'entrevista del trimestre fou realitzada a Joan Moranta Mateu "Rengo".

Els naixements del trimestre foren: dia 17 de desembre el de Victòria Mir Badia i dia 21 de desembre el de Coloma Martorell Alba.

Moriren, dia 7 de desembre Bartomeu Llabrés Martorell, natural de Búger, però resident a Mancor. I dia 9 de desembre morí Magdalena Beltran Capó, als 68 anys, natural d'Inca i també resident a Mancor.

Se celebrà un sol matrimoni, el d'Ester Martorell Visa i Guillem Ribot Pol que es casaren dia 18 d'octubre.

Gabriel Fiol Mateu

De MONTAURA, núm. 41, 4t trimestre 1997

(Aquest número, corresponent al quart trimestre de 1997, a l'editorial recordava que es complien 10 anys de vida de la revista)

JOAN CANALS ABRINES de “sa Font Garrover”

En Joan es trobava a Caimari, però havíem quedat que ens veuríem a Mancor per fer l'entrevista. Malgrat encara faltassin alguns dies per la fira de Mancor, en Joan cada dia venia de Caimari per arreglar i posar a punt la tafona que està oberta i es pot visitar els dies de la fira de L'esclata-sang i la Muntanya. En Joan coneix, punt per punt, tot el procés de la fabricació de l'oli, ja de ben jovenet a sa Font Garrover va practicar aquest ofici de tafoner.

Era el dia 10 de novembre i ens vàrem veure a ca meva, acomodats entorn de la “camilla”, fetes les presentacions i després de provar l'enregistradora, començarem l'entrevista.

En Joan al costat del trull de la tafona

Com acostumam fer sempre, Joan ens podries dir quin any vares néixer?

L'any 1935, dia primer d'agost. Tenc ja vuitanta-dos anys.

Saps a quina casa del poble vares néixer?

Vaig néixer a ca sa padrina, a qui on està en Guiem “Ullot”. Allà hi estaven es meus padrins de part de mun pare. Quan jo vaig néixer es meus pares estaven a sa Font Garrover, mun pare ja hi va anar allà a s'edat de 14 anys amb so meu padrí.

Es meu padrí havia estat garriguer a Maçanella i altres possessions des mateixos senyors.

Després va passar a sa Font Garrover.

Quins eren els noms dels teus pares?

Mun pare nomia Toni Canals Cánaves i mu mare, li deien de can Ramis i descendia de Lloseta, nomia Francisca Abrines

Quants de germans has tengut?

Hem estat tres germans, na Maria Antònia que és sa major, jo i en Llorenç, que fa uns anys que va morir.

On començares a anar a escola?

Com t'he dit es meus pares estaven a sa Font Garrover i jo de petit estava a ca sa meva padrina. Hi vaig estar tot es temps que vaig anar a escola. Vaig anar primer a ca ses monges —n'hi havia una, sor Irene, que mos pegava amb una canya— després vaig passar amb so mestre Cavaller. Llavors, ja més grandet, baixava i pujava des de sa Font Garrover per anar a escola.

Recordes amics teus que anàvem a escola amb en Cavaller?

En Guiem “Elionor”, en Tomeu de “sa Botiga Nova que eren des més grans. Des meu temps eren en Baltasar de “so na Vaquera”, en Jano de “can Miquel d'Escorca” i molts altres.

Era un mestre molt exigent i que pegava?

Sí, jo vaig rebre i tothom rebia. Mos feia fer problemes i tenia un llibre amagat on hi havia es problemes fets. Jo no sé qui va ser, però qualcú va trobar es llibre i noltros vàrem copiar es problemes. Ell ho va saber i llavors si que mos va pegar, a jo me pegà una bufetada que me va tombar i vaig tornar com a lero. També a n'en Baltasar el va posar bé.

Altres vegades mos posava unes orelles d'ase de paper; a mi em situava en es balcó que mirava cap a sa muntanya i an en Baltasar a sa part darrera de s'escola, a sa finestra que mirava cap a ca seva.

Fins quan hi anares a escola allà?

Tenia devers 14 o 15 anys. Ja no hi vaig anar més però es vespres anava a repàs amb ell, allà mateix, a s'escola. Hi venia n'Antònia de "can Bernat". Venga sa tabla, per amunt i per avall. Ara, amb sos euros, he multiplicat més que en sa meva vida. Llavors no vaig fer més estudis.

Recordes quan feres la primera comunió?

En vaig fer dues, una a set anys i s'altra a deu. Sa més solemne era sa de deu. Llavors feien de refresc lo que s'usava, xocolate amb ensaïmades. Normalment ho feien a ca seva.

Noltros estàvem a una casa que va comprar mun pare, on vivia madò "Sereneta", en es costat de l'església, en es carrer de santa Llúcia. Més endavant, mun pare va comprar sa casa que va ser des meu germà Llorenç, veïnat de cas Puput, a l'amo en Toni "Xis-

quetó, però hi estava l'amo en Jaume "Rata", que hi tenia carnisseria, noltros no hi passàrem fins que l'amo en Jaume se n'anà a viure a Binissalem.

Tu que vares néixer l'any 35, degueres conèixer don Miquel, es capellà "Barraqueta" que va morir el 1948?

Sí que el vaig conèixer, encara me'n record quan el treien de ca seva mort. Ara no ho record, però sé que treien es mort de ca seva de diferent manera, si era un capellà o una altra persona (amb so cap o es peus davant). Jo era molt jovenet, era lo que deien aspirant de s'Acció Catòlica. En temps de don Jaume Bonet anàrem a fer exercicis, vaig anar a sant Salvador de Felanitx, hi havia en Tomeu

"Barraqueta", en Jaume "Ramon" i altres. També anàvem a can Tàpara a Palma.

Després de deixar l'escola començares a fer feina, què feies?

Vaig començar a fer feina a 14 o 15 anys, a sa Font Garrover amb mun pare

Vares fer el servici militar?

Sí, a automòbils a Palma. Vaig tenir bo, perquè es capellà castrense, que era sergent, quan va veure es meu llinatge Canals es va recordar del llinatge del tio capellà. El tio va posar bo. A automòbils hi vaig trobar en Joan "Bollit", que ja era allà perquè era un poc més vell que jo, i em digué que no passàs pena i em va presentar un sergent, un brigada i un cabo primera. Mun pare m'havia comprat una moto, una vespa, i es cabo primera la me va demanar, jo tot d'una li vaig dir que li deixava. Llavors quan mos demanaren si teníem família a Palma, jo vaig dir que tenia sa tia Catalina, una germana de mu mare. M'ho varen arreglar i jo anava a dormir cada dia a ca sa tia.

N'hi havia altres de Mancor?

No, però n'hi havia un de Caimari que nomia Pep, que va d'oli.

Quan deixares de fer feina a sa Font Garrover amb ton pare, on anares a fer feina?

Mun pare va comprar sa possessió a una senyora de Palma, Catalina Guasp, però ella tenia estatge a un quarto a sa possessió i a sa casa que tenc jo

anant a santa Llúcia. Sempre va tenir una criada. Sa possessió té unes 80 quarterades.

S'any de sa neu, l'any 1956, s'any de sa cremada, va espanyar ses oliveres i sa finca treia molt poc. El tio Solivellas, que estava a ca s'Amitger de Lluc, coneixia molt es director d'Indústries Agrícoles i tenia aquell magatzem de garroves des Pont d'Inca. El tio hi anava molt allà; un moment donat se'n va anar s'encarregat i jo hi vaig anar prop de tres anys, crec que era l'any 62, encara era fadrí, me vaig casar l'any 1964 amb na Maria Mateu de cas Rellotger. Allà jo pesava ses garroves que duien es pagesos.

En Joan amb en Lleonard "Calivé" i en Biel "Coric"

L'amo en Pep de Sollerich, que era s'administrador de ses possessions de can Salas, venia molt a les indústries agrícoles. Ell estava a ses oficines de can Salas, anant a la seu en es pòrtics. Ses possessions de can Salas duien ses garroves a vendre a Indústries Agrícoles. Un dia que va venir l'amo en Pep em va demanar si havia estat a una possessió i jo li vaig dir que tota sa vida. Ell em digué si m'agradaria anar a Sollerich. Jo tot d'una vaig dir que sí. Sa feina que feia allà no m'agradava, la trobava massa tancada, necessitava sortir i estar en es camp. Així va ser com en es gener de 1966 vàrem anar a Sollerich, feia dos anys que mos havíem casat; en Toni, es fill, tenia un any. Després, l'any 1973, va néixer en Vicenç. En es setembre de 1966 sa família Salas va vendre Sollerich a sa família Gilet.

A Sollerich teníem molta feina, te'n en compte que és una de ses sa possessions més grans de Mallorca. Sa collita d'olives i sa fabricació de s'oli eren de ses tasques més importants que fèiem. Venien dones a coir de fora, de Maria de la Salut i d'altres indrets. En temps enrere quedaven allà tota sa setmana, hi havia dues casetes que es deien ses casetes de ses coidores. Aquí després hi posaren un restaurant. Quan noltros hi érem aquestes coidores anaven i venien cada dia des des seu poble, durant molt de temps. Ten en compte que cada truiada es feia amb una tona (tonalada) d'oliva. Sa tafona era molt gran, per posar ets esportins a sa premsa havien de ser dos homes.

L'esposa d'en Joan, na Maria de cas Rellotger

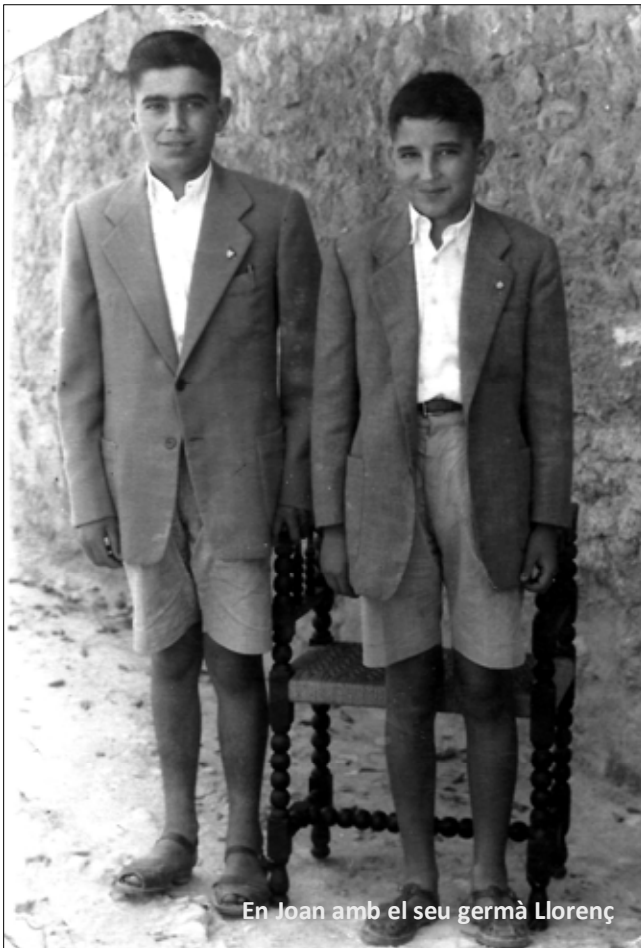
Què feres quan deixàreu Sollerich?

Vàrem deixar Sollerich perquè sa meua dona na Maria Mateu Pocoví es va posar malalta i poc després va morir. Després, ja l'any 1980, em vaig casar amb na Maria Mateu Mateu i després vaig passar a sa Fàbrica de Portland. No hi vaig estar

molt de temps. Llavors vaig fer feina amb sos meus cunyats, en Toni i en Simó, a Oli Caimari. Estava a sa seva fàbrica de Palma, en es polígon d'Asima. Quan duien ses cubes des de sa tafona posàvem s'oli dins es depòsits que eren molt fondos, segons es tipus d'oli que duien. Jo me cuidava de fer ses mescles. Era una temporada que tot anava molt rigorós.

Fins quan estares allà?

Vaig passar després a s'aigo de sa Font Sorda, amb so meu cunyat Simó. Me vaig jubilar fent feina allà.

En Joan amb el seu germà Llorenç

Abans de què ens expliquis el procés de l'elaboració de l'oli, ens podries fer un poc d'història de la tafona de la teva família. La tafona de ton pare, a qui la va comprar?

Sa tafona era des "Vallequet" i funcionava feia temps; hi duia part l'amo en Jaume "Mariaino" de Caimari. Mun pare també hi va dur part un any o dos. Quan va morir es "Vallequet" mun pare va

comprar sa seva part i l'amo en Jaume va continuar tenint la seva part, però després mun pare també li va comprar i va continuar ell tot sol. Tenia en Joan "Rialla", que era es que triava s'oli; era es seu home de confiança. Jo hi vaig fer feina i també es meu germà Llorenç.

He vist que la darrera truida a la tafona teva es va fer l'any 1968.

Sí va quedar tancada l'any 1968. En Llorenç se n'anà a fer feina a Palma, va tenir un restaurant i després un taxi i jo feia feina fora de sa Font Garrover.

Sa gent va deixar de collir s'oliva i dedicar-se a altres feines com es calçat i començava es turisme. Això va fer que es fet de que es pagesos duien s'oliva a fer oli, pràcticament va desaparèixer. Ara ha tornat reviscolar, a més de què s'han sembrat moltes oliveres, es torna coir s'oliva i es du a fer oli.

Per altra part ses tafones que fan oli estan ja mecanitzades i es treball es fa de manera molt diferent que abans.

Ara, recordant el passat, tenint en compte el que aprengueres de ton pare i la teva experiència, ens podries explicar el procés de l'elaboració de l'oli. Començam amb sa coïta de s'oliva. Encara que avui es fa oli de les olives coïdes a s'abre abans només se'n feia de ses coïdes de'n terra. Es coïa oliva verda de s'abre per salar, trancada o sencera. Es pot coir amb escala o des de d'amunt s'arbre. Normalment es pengien una taleca pes coll, es coïen de'n una en una.

Per fer oli es coïa oliva de'n terra. Primer es feia una passada per coir s'oliva que havia caigut, era sa primera passada, que se deia "es torró", era oliva seca, només tenia es pinyol. Se coïa, perquè quan després caigués sa bona, no es mesclàs amb aquesta que era xereca. Poc a poc, segons ses ventades, anava caient s'oliva madura. Ses dones feien una passada i quan n'hi tornava haver en tor-

naven fer una altra. Sempre procuraven coir-la madura perquè s'oli tengués bon gust. Si devers Nadal feia una ventada, la que es coïa es posava de part perquè feia s'oli més bo; tenia més valor que es que es feia més corrent.

Al costat de la premsa

Sa verda es pot coir més prest, s'altra quan començava a caure ja a finals d'octubre o a principis de novembre. Mun pare sempre va llogar ses dones de Biniamar i Mancor. Deu o dotze dones segons s'esplet que hi havia. Coïen més o manco fins a prop de sa Corema.

Llavor la traginàvem. La posàvem dins uns sacs llargs i les duïen a lloc de carro amb un ase o un mul, col·locant es sac damunt s'esquena, sense bast ni gorbells. Si hi havia capovalla es posava un fre a sa tafarra o reculeres de sa bístia per aturar sa força que donava es pes des sac.

A sa tafona s'abocava dins un graner. Des graner se passava a sa tramutxa. Es molia i es feia pasta a través de sa bístia que feia rodar sa mola que era de pedra (es trui).

Després s'agafava sa pasta i se posava dins ets esportins i s'escaldava amb aigua calenta que

s'havia encalentit a sa fornal. Ets esportins es col·locaven davall sa premsa. Posaven ses bombes en marxa que anaven amb aigua freda i es pistó pujava per amunt i era lo que feia treure s'oli i s'aigo de s'oliva i quedava lo que es deïa es pinyol. Anava molt lent perquè com més lent més treia es líquid. Quan es feia sa primera truiada es premsava poc perquè s'oli fos bo. Sa segona truiada ja tenia més acidesa, l'oli no era tan pura, podíem dir. Tot això té es seus trucs.

D'aquí es líquid se n'anava a ses piques de sa botiga que li deïen, on hi havia es safarejos per triar s'oliva i es depòsits per posar-hi s'oli. Aquell líquid dins es depòsit feia una sabonera damunt, i anaves triant i veïes aquell oli que era com un mirall i surava damunt s'aigo, perquè s'oli quedava damunt i s'aigo a baix. S'anava llevant s'oli fins que només hi quedava s'aigo a baix que es deïa sa molinada.

Record que a sa Font Garrover posàvem dins un d'aquests depòsits sa molinada i després de molt de temps de reposar, si s'havia deixat gens d'oli estava damunt, encara s'extreïa i l'empleava per fer sabó.

Envoltat de diferents tipus de mesures

Acabat tot el procés, s'oli que s'havia fet ja servia per vendre o entregar al pagès que havia duit ses olives per fer oli. En duïen a sa tafona per fer oli, a més de pagesos de Mancor, de sa part de Biniarroï, des Comuns, també de Lloseta i d'altres indrets. Enguany és molt bon any, de molta producció i bon oli.

Quines mesures hi havia per mesurar s'oli?

Hi havia sa mesura que eren 16 litres i sa mitja mesura 8, es quartà 4.

La família en una fotografia actual

Molt bé, Joan, crec que el que ens has contat és molt interessant i les persones que llegesquin l'entrevista se'n podran fer una idea, més o manco certa, de l'elaboració de l'oli.

Sabem que tens nets ja grandets, quants en tens?

Tres, un nin i una nina d'en Toni i un nin d'en Vicenç, que té set anys.

Ara, com feim sempre al final de l'entrevista, ens podries donar la teva opinió sobre el jovent d'avui. Què penses del jovent d'avui?

No te vull contar res perquè qui més qui manco ha tengut o té problemes a ca seva. Jo n'he tengut. Així i tot he de dir que m'han donat moltes alegries es meus nets. Es major, un fill d'en Toni, que té vint-i-cinc anys, ha estudiat de cuiner.

També sa filla d'en Toni, ha estudiat anatomia patològica, és ben espavilada.

Es fill d'en Vicenç és molt viu i també espavilat; com t'he dit es petit, només té set anys.

Na Maria Mateu, sa meva dona, per tots ells ha estat més que una mare, els estima molt.

Ens trobàvem prop de la XV Fira de l'Esclata-sang i de la Muntanya. Com he dit en el principi, en Joan

preparava i posava a punt la tafona perquè a sa fira molta gent acudeix a visitar la tafona. Per cert em Joan ens comenta el següent:

Són moltes ses persones que s'interessen i visiten sa tafona. Jo els explic unes quantes coses, però seria necessari que es donàs a conèixer què era una tafona i com es feia s'oli. S'hauria de fer un folleto per poder donar-ho a conèixer, venen a visitar sa tafona, ho veuen però no se'n poden dur, per escrit, cap petita explicació de sa tafona, de lo que si feia i com es feia s'oli.

Què diries als lectors de la revista MONTAURA?

Que estimin es poble de Mancor i tots es valors des nostre patrimoni, de manera especial sa tafona i tot lo que gira entorn de s'elaboració de s'oli així com s'elaboració des carbó. Ambdues coses són part des nostre patrimoni, una encara es conserva avui i com he dit, molta gent ha retornat a fer oli i s'han plantat moltes finques d'oliveres, i s'altra, s'elaboració des carbó, ja no tornarà, però va ser una manera de viure pes mancorins de temps enrere.

Per acabar, des de les pàgines de MONTAURA, reiteram la proposta que ha fet en Joan en relació a la publicació d'informació escrita sobre la tafona i l'elaboració de l'oli. Pensam que l'ajuntament ho podria dur endavant, i es podria donar a les persones que ens visiten i s'interessen pel nostre patrimoni històric i cultural.

Volem acabar recordant una cançó que parla del collidor d'oliva, recollida al nostre cançoner popular, diu així:

Jo estic damunt un cimbal / es mes verd de s'olivera / feis pregàries mare meva / que si caic no em faci mal.

Jaume Gual Mora

ESGLÉSIA LOCAL

INFORMACIÓ DE LA PARRÒQUIA

Fa més de tres anys que a petició de Mn. Antoni Vadell Ferrer, rector aleshores de la Unitat de Pastoral de la Mare de Déu, formada per les parròquies de santa Maria la Major, sant Domingo i Crist Rei d'Inca, i les parròquies de Biniamar, Caimari, Lloseta, Mancor i Selva, vaig acceptar la responsabilitat de dur l'administració econòmica de la nostra parròquia.

Pens que les persones que administren dels doblers dels altres tenen la responsabilitat de donar compte de com es gasten aquests doblers. És el que vull informar fer en aquest escrit. L'església és de tots i és un patrimoni del poble de Mancor.

Era a finals de l'any 2014 quan vaig assumir aquesta responsabilitat. El primer que vaig fer fou saber la situació econòmica de la nostra parròquia. Hi havia en aquell moment un deute al bisbat de 81.800 €, corresponent a un préstec que es va fer, temps enrere, per arreglar les teulades de l'església i rectoria.

Durant aquets tres anys, per decisió del Consell Parroquial, ens hem dedicat, a més de mantenir el funcionament de la parròquia i pagar les despeses normals, electricitat, aigua, etc. dedicar algunes partides econòmiques, dins les nostres possibilitats, a restaurar algunes obres del nostre patrimoni religiós que és de tot el poble. Amb Mn. Toni Vadell ens posàrem en contacte amb la Sra. Antònia Reig, directora de restauració de Patrimoni del Bisbat de Mallorca. Li exposàrem els nostres plantejaments i acordàrem que ens faria una visita a Mancor. A la visita va poder veure alguns quadres i en va escollir cinc, que tenien un cert valor però necessitaven restaurar. Va fer un informe de cadascun i vàrem emprendre la tasca. A dia d'avui en tenim quatre de restaurats i ens en manca un. Els podeu contemplar ja instal·lats de bell nou a la nostra església.

Darrerament hem realitzat una altra obra consistent en tapar de vidre els rosetons que estan a damunt cada capella i que donen a dins l'església des de les voltes superiors. Aquests rosetons estaven tapats per unes teles que amb el temps s'havien deteriorat, de tal manera que era constant l'entrada de coloms a dins l'església, provinents de les voltes, que donaven una brutícia a l'interior de l'església.

Gràcies a la donació d'uns focus per a cada rosetó, feta pel mancorí Francisco Martorell Esteban de "can Bernadet", que té una empresa d'il·luminació al Polígon Industrial de

can Valero, avui regentada pels seus fills, na Maria Magdalena i en Bernat, donaran claredat a l'interior de l'església. En Francisco és un d'aquells mancorins que va deixar el poble però sempre s'ha sentit mancorí. És, actualment, el President dels Polígons d'Asima, (can Valero i Son Castelló), i Vicepresident de la CAEB. Des d'aquestes pàgines, agraïm en nom dels mancorins el seu bon gest.

Alguns dels quadres restaurats

**Verge Maria amb
el Nin Jesús
(s. segle XVIII-XIX)**

**Sant Vicenç Ferrer
(s. XVIII)**

**Sant Domingo, sant Antoni Abat i san Francesc
(s. XVIII)**

**Jesús i la Verònica, taula policromada,
(s. XVIII-XIX)**

El cost total d'aquestes restauracions d'art, i les obres de la instal·lació dels vidres sumen un total de: 16,580 €.

També durant aquests tres anys, hem disminuït el préstec i avui és de: 72.000 € i tenim en caixa 6.000 €

Pel proper any està sol·licitat a Patrimoni del Consell de Mallorca i del Bisbat, la restauració d'un altre quadre i dues imatges de la Capella del Roser.

El Consell Parroquial agraeix la col·laboració a tot el poble.

Mn. Vicenç Miró, vicari, i Gabriel Pocoví Pou

DE TOT UN POC ... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Mes de gener

"Nit de Reis estrellada, any d'eixut i de secada". "Tant ara com abans, milers de regals". "Per sant Julià (dia 9), un pas de ca". "Any nou, vida nova!"

El mes agafa el nom del déu romà Janus. Aquest és un mes "dormidor", perquè la natura reposa, sembla adormida. No arrela res i no creix cap vegetal. En temps passat, en les llargues i fredes nits d'hivern, al voltant del foc i l'escalfor, es contaven rondalles, històries, i es passava el rosari. Avui, tot aquest món, sembla com si mai no hagués existit, però tots els qui el vàrem viure recordam amb fruïció i estima aquelles vetllades que mai no tornaran.

Encetam un nou any. El calendari respon a la necessitat de controlar d'alguna manera l'inevitable pas del temps. Es fixen amb antelació els esdeveniments de la vida individual i col·lectiva, els períodes laborals, les festes, les celebracions, els actes socials, tot s'articula al voltant del calendari. Totes les cultures han tengut el seu calendari. Els primers varen prendre les llunacions com a base, ja que eren més curtes i fàcils d'observar que el cicle solar.

El nostre calendari actual és d'origen romà, estructurat en 12 mesos de 28 o 29, 30 i 31 dies. Es va adoptar després de la "reforma juliana", dita així perquè la va ordenar Juli Cèsar, a l'any 46 aC. El papa Gregori XIII, l'any 1582 va modificar lleugerament el calendari romà (reforma gregoriana) per tal d'eliminar la diferència de 10 dies que es produïa cada 900 anys. La pervivència del calendari romà no es limita només a l'estructura, sinó que també s'han conservat, catalanitzats, els noms dels mesos, i dos dels cicles més importants de l'any, el de Nadal i el de Carnaval, deriven de les antigues celebracions romanes de les "Saturnalia" i les "Lupercalia", les quals, cristianitzades, han passat a formar part del nostre calendari festiu actual.

Beneïdes sant Antoni, any 2005

Festes

Dia 1, festa de Cap d'Any i de Santa Maria Mare de Déu.

Dia 5, horabaixa, arribada dels Reis Mags i dia 6 la seva festa.

Dia 15, sant Pau, primer ermità i dia 17 festa de sant Antoni. Beneïdes i baixada del corb des del campar a la barraca dels sants Pau i Toni.

Dia 20, sant Sebastià, patró de la ciutat de Palma.

El dia 31 els centres educatius celebren del Dia escolar de la No Violència.

Llunes

Lluna plena, dia 2. Quart minvant, dia 8. Lluna nova, dia 17. Quart creixent, dia 24. Torna ser lluna plena el dia 31, és a dir, que el mes comença i acaba en lluna plena.

Manacor en un dia de neu

Mes de febrer

El calendari romà antic constava de deu mesos, no tenia el gener i el febrer. Degut a que no es corresponia amb el recorregut del sol, varen haver d'allargar-lo amb dos mesos nous, Janus i Februa. En un principi febrer tenia 29 dies, però quan el senat romà va consagrar un mes a l'empe-

rador August (l'agost), se n'adonà que tenia 30 dies i no podia ser menys que el Julius, que en tenia 31. Per això varen treure un dia al febrer, que era el darrer mes de l'any, i el deixaren amb 28. El nom de febrer deriva del llatí Februa, o festes de la purificació dels Vius i de l'expiació dels Difunts que se celebraven a Roma per aquest temps.

Festes

Dia 2 és la Candelera, és al bell mig de l'hivern; dels noranta dies que té l'estació, el dia 2 de febrer ja n'han transcorreguts quaranta-quatre.

Dia 3, sant Blai, advocat contra el mal de coll i de gargamella. Encara hi ha el costum de dur a beneir caramels. Es creia que les arengades i les figues seques afavorien la veu i, per això, també les duïen a beneir. A alguns indrets també les mares hi duïen els fills que tardaven en xerrar. *"Mu mare em dugué a sant Blai / perquè aprengué a xerrar, / i ara m'hi vol tornar / perquè diu que no call mai!"*

Dia 8 ja serà el Dijous Llarder i el dia 11 és el diumenge de Carnaval que acabarà el dimarts dia 13 amb l'enterro de la sardina.

Dia 14, dimecres, comença la Quaresma. Antigament eren prohibits els espectacles i els cafès tancaven més prest, els balls, cants profans, jocs d'atzar, fins i tot, riure, dur vestits llampants o poc decorosos, no se celebraven bodes, només els que havien fet Pasqua abans del Ram.

El mateix dia 14, també és sant Valentí, advocat dels enamorats, però també dels estafadors, mal pagadors i tramposos.

Llunes

Quart minvant, dia 7. Lluna nova, dia 15. Quart creixent, dia 23

Mes de març

Dedicat a Mart, déu de la guerra, com el dimarts (dies Martii); un mes propici a fer esclatar guerres i baralles. El canvi de la lluna de març —el pas de vella a nova i de nova a vella— és molt dolent. El sol de març és traïdor i crema els conreus. El març sol ser un mes ventós, ben variable, de tres cares: dies crus de final d'hivern, altres d'afables, i ventosos la majoria. L'aigua de març sol ser bona per l'ordi i la civada, i per a les faves. Antigament començava el temps bo per a la navegació.

Festes

Dia 8 és sant Joan de Déu. Era portuguès. Va viure al s. XVI. Va abandonar la seva fortuna i la carrera militar per dedicar-se a fer caritat. El varen prendre per boig i fou reclòs a Granada. Quan va sortir, impressionat per tot el que havia vist, va fundar un hospital i l'orde dels Germans Hospitalers, avui de sant Joan de Déu.

Aquest mateix dia 8 se celebra el dia de la dona treballadora.

Dia 19 és la festa de sant Josep, patró dels fusters. Se celebra el dia del pare.

Davallament a Son Tomeu

El dia 25 serà el Diumenge de Rams, comença la Setmana Santa. Per als creients esdevé la prova fefaent del sentit de la vida: mort i resurrecció. La diada té el vessant alegre i festiu del matí, amb l'entrada de Jesús a Jerusalem, amb rams i palmes; i la de l'horabaixa, que es commemora l'avalot contra Jesús. Antigament, l'horabaixa, es feia la funció dels "Dotze Sermons".

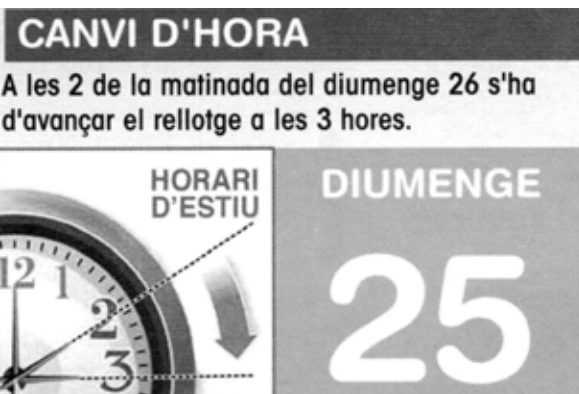
El dia 29 serà el Dijous Sant i el dia 30 el Divendres Sant.

Pasqua sempre és el primer diumenge després de la lluna plena de la primavera, enguany serà el dissabte dia 31 de març. Per tant Pasqua serà l'endemà, dia 1 d'abril.

Processó de l'Encontre del dia de Pasqua

Llunes

Lluna plena, dia 2. Quart minvant, dia 9. Lluna nova, dia 17. Quart creixent, dia 24. Lluna plena, dia 31. El mes comença i acaba en lluna plena.

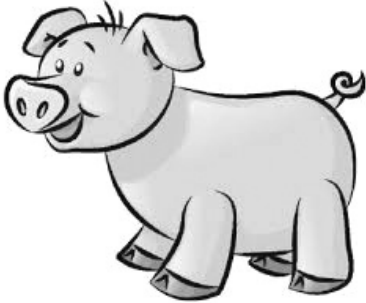
La primavera comença el dimarts 20 de març, a les 16,15 h.

A les 2 de la matinada del diumenge 26 de març es produirà el canvi d'hora, s'ha d'avançar el rellotge a les 3 hores de la matinada.

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars. “De porc i de senyor se n’ha de venir de casta”

Hem de creure en la predestinació o en la influència de l'educació rebuda? Amb aquest refrany se'ns vol dir, generalment, que dels nascuts o criats en un ambient de vulgaritat, no se'n pot esperar gaire grandesa ni educació (i a la inversa). En castellà diuen *El cochino y el señor, de casta han de ser los dos* o *De casta le viene al galgo*. Relaciona, doncs, les maneres de ser d'una persona amb l'educació rebuda, amb l'entorn familiar viscut. Per això diu *se n’ha de venir de casta*. El que es mama dins la família a la infància, acompanya la manera de ser d'una persona tota la vida.

El refrany recorre a la comparació amb el porc, animal que ha sofert totes les invectives i llegendes negres, malgrat la seva resistència i el profit que n'obtenim, però veient-ne només la immundícia que origina el porc ja ens produeix rebuig.

Regirant el refranyer, en trobam un altre, *Què sap el moix de fer culleres*, que ens ve a dir potser una cosa semblant: no podem esperar d'una persona allò que no ha rebut i cuidat. Per això, reprenent aquest sentit pejoratiu i negatiu, hi ha un altre refrany català que diu que *De sastre i de sabater, se n’ha de venir de casta*. Dues professions prou mal considerades pel refranyer pel seu mal quefer o per les males arts per enredar els clients. I no s'hi veu gaire possibilitats d'esmenar aquesta situació.

Etimologia de *senyor*. Del llatí *senior*, *-oris*, comparatiu de *senex*, “ancià”, que s'anà substantivant per a designar els ancians de la comunitat, del senat, els superiors, fins a supplantar *dominus*, “amo, senyor”.

Una frase feta. “Junta de granots per falta d’aigo”

És diu aquesta frase quan d'una manera irònica es vol qualificar una reunió que no té utilitat.

Naturalment, una *“Junta de granots per falta d'aigua”* és una imatge grotesca en la qual queda qualificada una trobada de persones que el qui la critica o se'n riu troba inútil.

Sobre aquesta frase, hem de destacar que la paraula *“granot”* és exclusiva de Mallorca. Els catalans diuen *“granota”*, en femení. Precisament els mallorquins també diuen *“granota”*, però amb un altre significat, ho diuen *“d’aquella peça de vestir tota cosida que duen els mecànics i altres operaris mentre fan feina com a protecció per no embrutar-se”*. En castellà, a *“granota”*, li diuen *“mono”*. És curiós com una mateixa peça de vestir rep nom d'animal en dos idiomes diferents, sense coincidir, tot i que no es veu clara la motivació en cap dels dos casos, *“granota”* en català i *“mono”* en castellà.

Usos lingüístics: Manlleus i barbarismes.

Totes les llengües tenen el que anomenam **manlleus** i **barbarismes**. Convé distingir bé entre el significat d'un i altre i no confondre aquests termes.

Manlleus són paraules que s'han manllevat a altres llengües per expressar un concepte o designar un objecte per al qual no hi ha l'equivalent en la llengua pròpia i que ens arriba per via de la llengua que ens fa el préstec. Per exemple gal·licismes (del francès) com *garatge*, *bricolatge*, *bricolar*, o anglicismes (de l'anglès) com *esport*, *futbol*, *bàsquet*, o castellanismes (del castellà) *toro*, *torero*.

Si no es troba un equivalent amb força per substituir l'estrangerisme, aquest s'adopta, es *manlleva* a la llengua originària i s'accepta com a propi. Els manlleus són paraules que s'inclouen en el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans i totalment admesos.

En canvi els **barbarismes** són aquelles paraules que s'empren en lloc de la paraula que té la llengua pròpia. Per exemple, dir que un aliment és "*light*", en lloc de *lleuger*, és un barbarisme; aquests no es poden admetre i no consten en el diccionari. Així i tot en el Diccionari Català Valencià Balear (DCVB) d'Alcover Moll, hi ha paraules que són barbarismes i com a tals figuren allà, però es fa constar que són inadmissibles i no es poden usar.

Entre nosaltres, com a conseqüència de què el castellà ha ocupat durant un parell de segles el lloc del català en els usos públics, inclosos els comercials, sentim un cúmul de barbarismes que ens consta descartar en la nostra parla de cada dia, vegem-ne alguns: "*acera*" per *voravia*, "*busson*" per *bústia*, "*sello*" per *segell*, "*cenicero*" per *cendrer*, "*lavadora*" per *rentadora* o *màquina de rentar*, "*jamón*" per *cui-xot*, "*mantequilla*" per *mantega*, "*caldo*" per *brou*, "*cubito*" per *glaçó* o *bocí de gel*, "*cubo de bassura*" per "*poal des fems*".

També hi ha el que podríem definir com a "expressions-comodí", que repetim molt sovint, en el llenguatge col·loquial, com "*Bueno*" per *bé*, "*pues*" per *doncs* o *idò*, "*algo*" per *qualque cosa* (en frases afirmatives) o *res* (en frases no afirmatives), "*entonces*" per *aleshores* o *llavors*, "*desde luego*" en lloc de *per descomptat*, "*sin embargo*" per *tanmateix* o *per tot això*, "*por supuesto*" en lloc de *per suposat*.

Cometem altres barbarismes fent traduccions literals poc adequades, "*cridar*", per *telefonar* (que molts han corregit sense adequar el règim del verb, i a partir de *la cridaré*, *el cridaré*, diuen *el telefonaré*, *la telefonaré* en lloc de dir "*li telefonaré*", que és el correcte).

Hem de ser conscients que si no eliminam els barbarismes, la llengua s'anirà degradant i despersonalitzant. A vegades pot ser difícil distingir bé si una paraula és un manlleu o un barbarisme, per això tenim l'ajuda del diccionari general i dels diccionaris de barbarismes per resoldre els nostres dubtes.

Jaume Gual Mora

Bibliografia:

CORBERA POU, Jaume. *Nou vocabulari de barbarismes del català de Mallorca*. El Tall editorial. Palma 1993.

MOLL MARQUÈS, Aina. *Línia directa amb la campanya de Normalització Lingüística*, III. Documenta Balear, s.a. Palma 1993.

MARÍN, Carles. *Els refranys i les frases fetes*. Editorial Moll, Palma 2006.

PÀMIES, Víctor i PALOU, Jordi. *Els 100 refranys més populars*. Cossetània Edicions, Valls 2002.

DE TU A TU... MACIÀ COLOM JAUME

És indubtable que el nostre entrevistat no necessita gaires presentacions. Tothom el coneix! Fa anys que és l'escolà major de l'església i ha passat per diferents associacions locals, com l'esplai o Festa pagesa. És alegre i divertit, li agrada cuinar per als seus amics i compartir-hi una bona sobretaula. Durant una sèrie d'anys va continuar el negoci familiar, la fusteria; ara ha aparcat aquest món per passar a fer feina a la funerària. Nascut l'any 1982, mai no ha deixat de dur una vida molt activa i plena de curolles.

Una cançó... Qualsevol de n'Amaral, perquè em recorden moments especials de la meva vida...

Una pel·lícula... *Braveheart*. La primera vegada que la vaig veure em va fascinar, vaig quedar impactat per les imatges que hi apareixen i pel tema que tracta: la independència d'Escòcia.

Un llibre... No som un gran lector, però m'agraden els llibres d'història. M'he llegit tots els d'en Gabriel Fiol sobre la història de Mancor.

Un color... El verd! Diuen que verd és esperança.

Un animal... No som gaire animaler, però triaré el ca, que sempre fa companyia.

Una persona que admires... Puc assegurar que n'admir dues per igual: mon pare i ma mare, per la paciència que sempre han tengut amb mi.

Un desig... Salut i feina per a tota la meva vida.

Un dia especial... El dia en què vaig començar a fer feina a la funerària, va suposar-me un gran canvi per a bé.

Un nom d'home... El meu! Macià! El nom en si m'agrada molt i, a més, segueix una tradició familiar.

Un nom de dona... Maria, un nom molt mallorquí i també present en la meva família.

Un defecte... No tenc gens de paciència, sempre fris, tot ho vull tenir "ara".

Una virtut... Crec que sempre estic disposat a ajudar els altres.

Un lema... En podria dir molts... Me n'he hagut d'aplicar bastants darrerament, ja que he hagut de canviar el meu sistema de viure. No som el que era abans. He passat per situacions que han millorat la meva vida, entre d'altres, deixar de fumar.

El teu plat preferit... Bessons ofegats! La meva padrina ja me'n feia, i ara me'n fa ma mare. Són mel!

Què t'agrada de Mancor? Tot. La vida de poble és molt guapa.

Què no t'agrada de Mancor? La gent critica molt, i poques vegades ho fa de manera constructiva.

Qui t'agradaria que respongués aquest qüestionari? La teva germana, n'Antònia. Hem estat junts en bons i mals temps. Compartim moltes coses plegats: sopars, dinars, sortim a caminar... i li tenc molta estimació.

Pere Perelló Vallori

ASSOCIACIÓ AMICS DE LA TERCERA EDAT

ACTIVITATS DE L'ANY 20017

Febrer, dia 19, Fava parada

Març, dia 19, Dinar d'amics

Abril, dia 17, Paella a santa Llúcia

Maig, dia 1, Diada aniversari de l'Associació

Maig, dia 18, Ofrena floral a Lluç

Maig, dies 12 al 14, Cap de setmana hotel Canyamel

Juliol, dia 8, Sopar a sa fresca

Agost, dia 5, Sopar a sa fresca

Agost, dia 19, Sopar a sa fresca

Setembre, dia 9, Sopar a sa fresca

Octubre, dia 15, Dinar de caragolada i assemblea anual de socis

Octubre, dia 22, Col·laboració a sa pujada des poble de Mancor a Lluç

Desembre, dia 3, Dinar d'agraïment per als millors col·laboradors a can Arabí (Binissalem)

Desembre, dia 10, Excursió a Valldemossa amb xocolatada i dinar a can Paco (Andratx)

Desembre, dia 31, Sopar de cap d'any

Altres activitats

Ball (dilluns) octubre 2016 a maig 2017

Gimnàstica (dimarts i dijous) octubre 2016 a maig 2017

BALANÇ ECONÒMIC DE L'ANY 2017

ENTRADES

Entrades quotes i demés **12.660,18**

SORTIDES

A l'Associació CEDE 200,00

Monitors Gimnàstica i Danses 2.686,00

Assegurances de responsabilitat civil 320,00

Autocars 1.386,00

Dinar 1r de maig 4.950,00

Despeses bancàries i de tramitació 1.030,64

Rebuts retornats 756,00

Altres sortides 4.239,97

Total sortides 15.568,61

RESUM

Entrades	12.660,18
Sortides	15.568,61
Quotes pendents	282,00
Pendent Consell 2016	2.000,00
Pendent Consell 2017	4.224,00
A dia 1-10-2017	
Existència C/c SA NOSTRA	9.151,19
Total a Caixa	373,00
TOTAL ACTIU	16.030,19

Dia 2 d'octubre vam començar les classes de ball amb els més petits i el dimecres 4 amb el grup d'iniciació.

L'associació Arrels ens va convidar a la Fira de l'Esclata-sang. Encara que va ploure no va deslluir els nostres balls.

Dia 18 de desembre férem una petita festa per acomiadar l'any.

Aprofitant l'oportunitat que la revista Montaura ens dona, la junta directiva vol donar les gràcies als socis per confiar amb nosaltres, també agrair a tots el que fan possible que cada tres mesos tinguem notícies del que passa pel nostre estimat poble.

Desitjam un venturós any nou a tots i cada un dels mancorins i mancorines.

Nosaltres no feim massa coses però intentam participar a les activitats que es fan al poble.

FIRA DE L'ESCLATA-SANG

Com cada any plogui o faci sol no faltam a fer bunyols, aquest any per desgràcia ha tornat ploure. A nosaltres ens fa molta pena ja que la gent que està al davant d'aquesta fira fa molta feina.

Vàrem recollir 339 euros.

CREUER DE LUXE

Aquest grup de persones s'embarcaren en una aventura per la mar, uns ja hi havien anat i altres no, però tots gaudírem d'uns dies molt agradables.

Partírem de Barcelona cap a Nàpols, visitant Pompeia, el segon dia anàrem a Roma, i seguidament Florència, Pisa, Monte Carlo, Mònaco, i la Provença Francesa. Vuit dies de somni dins el vaixell "Souvering".

Els que no havien fet mai un creuer quedaren convidats per fer-ne un altre, les va agradar molt!!!

SOPAR DE NADAL

El sopar de Nadal és una activitat que la segona edat feim any rere any.

Enguany hi han participat 24 persones, a les quals les volem donar les gràcies per venir i seguir fent possible aquesta tradició.

Sempre feim uns regalets als participants.

Resum del sopar:

Entrades	480,0
Sortides	800,34 €

EDUCAR EN VALORS

Educar en valors és una expressió de moda i un tema que preocupa a molts de pares. Per començar cal tenir present que:

- a) No tots tenim els mateixos valors.
- b) Ni tan sols estam d'acord en què és un valor i què no ho és.
- c) No tenim clar qui té el dret, o l'obligació, de transmetre els valors als nins.

Són valors el respecte, l'honradesa, la responsabilitat, l'ecologia, el patriotisme, etc. Però, què passa quan els valors de l'escola i els de la família no coincideixen? Pot ser perquè quan parlem de valors en realitat estam pensant en els *meus* valors, i quan parlem d'educació pensam en què els *altres* han d'educar els *meus fills* en els *meus* valors.

Els valors no es transmeten amb explicacions teòriques, sinó amb la convivència i l'exemple. Els nins aprenen a respectar quan veuen que pares i mestres respecten els altres, quan ells mateixos són respectats.

ARRELS

XV FIRA DE L'ESCLATA-SANG I LA MUNTANYA

El passats 24, 25 i 26 de novembre Mancor de la Vall va gaudir de la XV edició de la Fira de l'esclata-sang i la muntanya organitzada per l'associació cultural Arrels i el patrocini de l'Ajuntament de Mancor amb una subvenció de 17.000 €.

Un any més Mancor es va omplir de gent que va gaudir de les diferents actuacions de totes les colles d'Arrels i de colles i artistes convidats a més del quasi centenar de firaires que ompliren el centre del poble d'artesanania.

Una de les novetats d'aquesta fira ha estat el I concurs de fotografia sobre esclata-sangs i bolets amb 75 fotos rebudes de 20

participants. Es varen seleccionar 15 fotos per l'exposició. El primer premi va ser per Maria Coll Reynés, veïna de Mancor, per la seva obra "Ventall". Els premis varen ser entregats el diumenge de la fira per el batle de Mancor, Sr. Guillem Villalonga, Sr. Joan Palmer en representació de FAFIBA Federació d'Associacions de Fotografia i Afins i el Sr. Jaume Estrany, president d'Arrels.

Una sessió de gloses amb en Mateu Xurí

Taller vestits de dimonió

Una altra novetat ha estat el taller de dues sessions de gloses per la igualtat a càrrec de la Direcció Insular d'Igualtat del Consell de Mallorca.

Durant tres divendres abans de la fira els infants i les mares varen fer el seu vestit de dimonió amb roba reutilitzada a càrrec del Taller del colibrí. Divendres horabaixa desfilaren els dimonions fins a la Plaça de l'Ajuntament amb l'animació de la batukada infantil Congats, abans un contacontes a càrrec d'Emmanuel Danet.

Presentació del Cartell

Presentació del Programa

El dissabte 10 de novembre es va presentar el cartell de la fira al Casal de Cultura amb una torrada per tots els assistents.

A l'acte de presentació del programa dimarts 22 va assistir nombrós públic que va poder gaudir dels exquisits plats elaborats per Maria Salinas a Son Morro.

El dimecres 23 el micòleg Pep Siquier ens va fer tastar i ensumar diferents bolets en la seva interessant conferència.

El dijous 24 es va fer una activitat infantil sobre residus.

La nit del divendres va estar plena de bèsties, malabars, foc i fum amb el fabulós espectacle dels dimonis de Mancor i la colla de Vilafranca de Bonany. La nit va acabar amb dos bons concerts de folk a càrrec de Motherfolkers i Boc.

Conferència del micòleg Pep Siquier

Sis exposicions es varen poder visitar a partir del dissabte: a l'Ajuntament Les praderies de posidònia de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, fotos del concurs de bolets, cartells sobre la fira dels nins i nines de l'Esplai s'Estel i al tele-club Estat del medi ambient de les Illes Balears també de la

Conselleria de Medi Ambient, a sa Tafona de sa Font Garrover carros amb miniatura i al local carrer Canaleta exposició de ferro i fusta.

Dissabte horabaixa els protagonistes foren les colles dels gegants amb la plantada a Son Morro i ballada a sa Plaça de s'Ajuntament. A continuació es va llegir el Manifest contra la violència cap a les dones i plantada i ballada dels cavallets. Després de molts d'anys els 12 cavallets varen desfilar i ballar, feien goig damunt sa plaça.

La nit d'Arrels com ja es tradició va estar acompanyada de les paraules dels glossadors i amb un animat concert de Musicogastronomia per part de TIU.

El diumenge de fira va ploure, i tot i la pluja els carrers es varen omplir de gent amb paraigües. L'actuació de Festa Pagesa, la batalla dels cavallets prevista a la Plaça de l'Ajuntament i les dues ballades populars amb Balladors del Raiguer de Marratxí i Balladors de Roda es varen fer davall la carpa situada davant Son Morro. Nombrosos xeremiers, tamboriners i flabiolers de pobles de Mallorca sonaren animant la festa pel centre del poble.

Una atracció que va agradar molt als més petits va ser el carrusel i els jocs reciclats de ferralla.

També hi va haver temps i espai per escoltar contes i viure l'experiència d'estar dins una haima i conèixer la cultura del poble saharauí.

La gastronomia entorn a l'esclata-sang va estar ben present als bars i comerços i també a Son Morro. L'esclata-sang és el protagonista d'aquesta fira, el preu va oscil·lar entre 12-18 € el kg.

ALTRES IMATGES DE LA FIRA

Des de la junta directiva volem donar les gràcies a totes les persones voluntàries i les entitats que desinteressadament s'han involucrat en l'organització de la fira. Així mateix, volem fer una menció especial a l'Ajuntament de Mancor de la Vall que, com a patrocinador, ens ha possibilitat la celebració d'aquesta estimada fira.

ESPLAI S'ESTEL

Voldríem començar aquest apartat de la revista desitjant-vos un feliç 2018, que puguem gaudir de bons moments carregats de somriures i bones vibracions.

El darrer trimestre de l'any sempre és el més intens... sobretot perquè celebrem la Fira de l'Esclata-sang i les festes de Nadal. Enguany, per la Fira els infants varen col·laborar fent una exposició de cartells dels que els visitants, tant de Mancor com d'altres pobles, varen poder gaudir.

Just després de la Fira vàrem encetar el mes de desembre... i amb això els preparatius de les festes més importants i que culminen l'any.

Els més grans varen crear decoració per regalar als pares i mares, reutilitzant revistes varen fer uns arbres que després varen pintar. Els mitjans, en canvi, varen fer garlandes per posar a la porta de casa i postals per felicitar les festes.

Abans de començar les vacances però, vàrem voler desitjar bones festes a aquelles persones que dia rere dia ens fan ser més grans i ens mostren quin és el camí que cal seguir. Per això, vàrem fer galetes

dolces per regalar als nostres padrins.

Com ja és tradició, els monitors hem acompanyat el Pare Nadal en el seu recorregut pels carrers de Mancor. Vàrem poder captar la il·lusió dels infants en veure els seus somnis complerts.

Enguany, tres anys després de la primera vegada, vàrem decidir repetir l'experiència del betlem vivent. Un èxit que entre tots (pares, padrins, germans, amics i infants) és sempre assegurat.

**Moltes gràcies a tots els que
vàreu fer possible un horabaixa
-i un any- tan entranyable.**

**Vos desitjam un any 2018,
ple de pau, amor, salut
i alegria !!!!**

ESCOLETA EI MONTAURA

Després d'un mes de setembre amb adaptacions, començam un octubre amb les activitats i els projectes programats. Aquest any, ens estrenam amb els projectes, és una cosa nova per a tots nosaltres que de ben segur ens encantarà! Els petitons duen a terme el projecte del conte, i els grans el projecte de la granja.

El dia de les verges, els grans visitarem l'escola per veure com els pares, mares, padrins i padrines feien els bunyols.

També, donarem la benvinguda a la tardor, amb la visita de la Fada de la tardor. Els nins i nines pogueren experimentar amb diferents objectes i aliments destacables dins aquesta estació de l'any.

Arribant el novembre, com a costum de cada any, els nins i nines de l'escoleta feim els nostres rosaris, enguany fèrem la patena amb unes torrades d'arròs, i el collar amb galletetes i llepolies ensucrades.

Després, arriba la fira de l'esclata-sang, fèrem activitats relacionades amb els esclata-sangs i tots junts pujarem a veure el muntatge de la fira.

I sense adonar-nos, ja estàvem arribant a les festes de Nadal, i amb això havíem de començar la decoració de la nostra escoleta amb adorns nadalencs.

Apart, també fèrem un dia de galletes de Nadal, per poder berenar un dia tots junts. Quines galletes més bones!!

Tenguérem una visita molt especial a la nostra escoleta, va venir un patge a recollir les cartes dels nostres nins i nines per enviar a les Majestats Reials.

El Ceip Montaura, ens va convidar a la xocolatada amb ensaïmada. Els més grandets de l'escoleta, ens reunírem a l'aula dels infants de 3 anys per gaudir d'un dematí ple de jocs i noves vivències per a nosaltres. A l'escola, com cada any, ens acullen amb molt d'amor. Gràcies Ceip Montaura per comptar sempre amb nosaltres.

I per acabar el primer trimestre, col·laboram en el concert de Nadal que proporciona l'escola a totes les famílies. Nosaltres, amb el grup dels més grandets de l'escoleta, hem assajat durant molt de dies una nàdala, la qual hem representat amb molt de gust i ben contents damunt l'escenari del teatre.

BONES FESTES I MOLTS D'ANYS!

ANIVERSARIS

ÀLEX

BERNAT

BLANCA

JAUME i CATERINA

JOAN

MANUELA

JOAN

EMMA

LLUC SENATORE

RAFEL

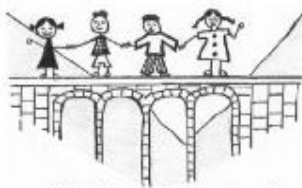
XAVIER

JOAN

CEIP MONTAURA

Final de trimestre i inici de les tan esperades festes de Nadal.

**Biel
"Varet"**

Aquesta vegada cedim tot el protagonisme a en Biel, que aparca definitivament la seva tasca de mestre.

El concert, com no podia ser d'altra manera, va estar embolcallat de regust de comiat.

Hi ha qui diu que "Tot està per fer, tot és possible".

Que tenguís sort en aquest nou trajecte!!!

BON NADAL I FELIÇ 2018

BIBLIOTECA MUNICIPAL

13/10/2017 Teatre de titelles en anglès “Serena’s puppet Theatre”: 3 pigs, Saint George and the dragon, The old lady who swallowed a fly, Little John dances.

27/10/2017 Celebrem el dia internacional de la Biblioteca amb teatre familiar: Conte Contat a les mil vides d'un que llegeix a càrrec d'Aina Cortès i Cristina Francioli (Pecata Minuta)

A Antònia li han regalat un llibre de rondalles que com no li agrada llegir-lo l'ha donat a la biblioteca, sense saber que hi havia 20€ a dintre. Quan s'adona de l'error demana ajuda a la seva amiga Carme i entren de nit a la biblioteca per recuperar-ho. El que elles no saben és el que ocorre a les biblioteques durant la nit, i es veuran sotmeses als capritxos i perills dels personatges de les rondalles que van cobrant vida al seu pas.

27/10/2017 Club de lectura “ El castell de vidre” Jannette Walls

Jeannette Walls (Phoenix, Arizona). És periodista i escriptora. La colpidora novel·la autobiogràfica *El castell de vidre* l'ha convertit en una autora d'èxit. Actualment col·labora a *Esquire*, *New York Magazine* i *USA Today*.

El castell de vidre és una història commovedora, d'una sensibilitat extraordinària, que no es pot deixar de llegir. Comparada a Charles Dickens i a Frank McCourt, ha venut més d'1 milió i mig de llibres. Creïxer a la família de Walls no és fàcil. Ni per a la Jeannette ni per als seus tres germans. Però a voltes és màgic. Fabulós. Quan la mare fa d'artista i oblida que odia la domesticitat. Quan la fantasia de les històries del pare fa oblidar la pobresa, la gana, el fred, els pantalons foradats amb els genolls pintats perquè no es noti, els viatges per l'Amèrica profunda de casa miserable en casa miserable. Quan està sobri. Però la Jeannette creix, i aprèn que la vida és complicada, i que el castell de vidre amb què han somniat tota la vida ella i el seu pare potser no es construirà mai...

22/11/2017 Club de lectura Biblioteca-Escola 6è “Històries de por” d’Angela Sommer-Bodenburg

Encetam Club de lectura infantil del curs escolar 2017-18 amb 10 relats curts de por, del llibre d’Angela Somer-Bodenburg “ Històries de por”, que ens han inspirat a crear la nostra pròpia història de por.

24/11/2017 Contacontes “Enfaulat” d’Emmanuel Danet

Un encarregat de la neteja es troba dins el poal del fons uns objectes que li recorden unes faules que aprenia a l’escola, les faules de Jean de la Fontaine.

Es posa a jugar amb ells per recrear aquestes històries i ... gràcies als nins que hi assistiren es convertiren en titelles.

01/12/17 Contacontes amb música, La màgia d'en Cotonet per la Fada despistada.

És la història de com es varen conèixer en Cotonet, un núvol petit i poruc que el que millor fa és plorar, i la fada que no sap cantar i és bastant despistada.

Dos personatges entranyables que ens porten a través de la música al món màgic de l'amistat.

Es troben per casualitat i cada un

d'ells aporta el que li manca a l'altre: la confiança amb ell mateix, les capacitats i els somnis a la vegada de descobrir la importància d'esser diferents.

01/12/17 Club de lectura “ El diari d’Anna Frank”

Anna Frank va néixer a Frankfurt del Maine, Alemanya, el 12 de juny de 1929. El seu pare regentava el banc de la família, la seva mare procedia d'Aquisgrà. Ambdós eren d'origen jueu.

Quan Hitler es féu amb el poder a Alemanya l'any 1933, Anna Frank i la seva família varen emigrar a Holanda. Aquell any foren més de 60.000 jueus els qui varen exiliar-se d'Alemanya.

L'any 1942, després de dos anys d'ocupació d'Holanda per part d'Alemanya, els Frank, que, com a jueus havien perdut tots els drets com a ciutadans, varen haver d'amagar-se dels nazis en unes golfes al magatzem de l'empresa del pare d'Anna. En el Diari Anna anomena aquest amagatall “la Casa del darrere”. Pocs dies abans d'anar a la Casa del darrere,

Anna Frank havia rebut un regal d'aniversari molt esperat: un diari, on hi escriurà les seves vivències personals, els canvis en el seu món interior. Però també hi reflectirà les vivències i el sofriment a causa de l'ocupació nazi.

El club va estar guiat per un voluntari en Chencho Gil, que va poder visitar la casa on va estar amagada Anna Frank i la seva família a Amsterdam. Ens va contar de primera mà i ens va dur molt de material per ajudar-nos a comprendre com era la vida d'aquelles vuit persones a la Casa del darrere i a qui agraïm molt la seva tasca de recopilar dades, llibres, imatges...

07/12/2017 Club de lectura Biblioteca-Escola 5è “ Palabras de Caramelo” de Gonzalo Moure

Kori és un nen sord, viu en un camp de refugiats sahrauís, li agraden els camells i anar a l'escola per aprendre a llegir i escriure. El dia que la seva mestra entén que ella li pot ensenyar a escriure, una cosa molt especial succeeix en la seva vida: és capaç de plasmar en el paper les seves emocions, especialment aquelles que sorgeixen de la seva relació amb el seu amic Caramel, un petit camell color canyella.

Un llibre infantil ple d'aprenentatge i consciència, amb valors com el respecte, la superació, l'acceptació de la realitat, la lluita i el sacrifici.

11/12/2017 Club de lectura Biblioteca-Escola 4t “La escuela de los piratas” d’Agustín Fernández Paz

Un hivern de pluja interminable, l'escola de Marta, construïda al cim d'un turó, comença a lliscar pel vessant de la muntanya fins arribar al riu i, més tard, a la mar, navegant com un veritable vaixell. Malgrat les prohibicions de l'estricta directora i del cap d'estudis, la Marta i els seus companys, amb l'ajuda d'Ana, la professora de la classe, aconsegueixen convertir l'experiència en tota una aventura pirata, on les úniques lleis són les de les persones que estimen la llibertat.

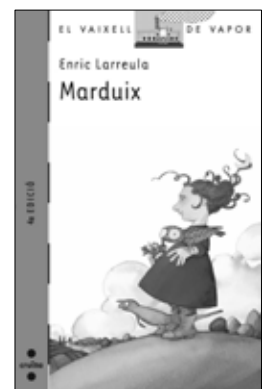

La imaginació es revela com l'única força capaç de canviar el món, i més si s'actua de forma conjunta.

11/12/2017 Club de lectura Biblioteca-Escola 3r “Marduix” d’Enric Larreula

Marduix és una bruixa que perd els poders arran d'un accident. Llavors deixa la caseta solitària del bosc i, fugint dels atacs de la gent del poble, va de mercat en mercat venent plantes remeieres i plantes d'olor.

27/12/2017 Contacontes: Conta contat, què és això del Nadal?

Un contacontes amb titelles, música, cançons, màgia i participació dels nins i nines, amb el Nadal de protagonista! Els infants coneixeran moltes tradicions de Nadal, com se celebra a diferents parts del món i què significa de veritat la màgia del Nadal.

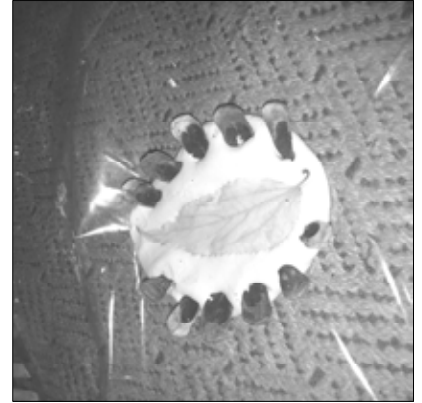
FEIM TRIBU

En el marc de la passada Fira de l'Esclata-sang, Feim Tribu va aprofitar per obrir les portes i donar a conèixer el que serà el nou Local Familiar. Amb alguns detalls encara per adaptar i millorar, s'hi va oferir un taller de tardor per infants. Va consistir en un taller que combinava pasta de sal de diferents

colors i fruits de tardor amb els que els diferents assistents varen fer les seves creacions.

Una vegada s'hagi acabat d'adaptar el nou local, bàsicament aïllar en terra, pintar parets i petits detalls, l'activitat de l'Espai de joc que ara s'està desenvolupant a l'Escoleta Municipal

Montaura els dimecres, es traslladarà al nou Local familiar. Recordau que serà un espai gratuït disponible per a totes les famílies del poble. Esperem que sigui prest, us mantindrem informats.

També volem aprofitar per donar les gràcies a la gent que ha col·laborat amb la donació de materials per al nou local: teles, fustes, joguetes... gràcies a tots.

Participants al curs de memòria – Felicitacions per a Nadal

El grup que participa al taller de Memòria, patrocinat pel Departament de Benestar i Drets Socials del Consell de Mallorca, amb la col·laboració de l'Ajuntament, i que tan encertadament ens fa les classes la monitora Maria José de Prada, el dia 19 abans de posar uns dies de vacances, varem fer un aperitiu per desitjar-nos unes bones festes nadalenques i un Felç Any 2018.

Aquest dia varem recordar en "Pep" Fernàndez que va morir inesperadament. Que puguem pregar molts d'anys per ell.

Foto i comentaris: Gabriel Pocoví Pou "Pastora"

COL·LECCIÓ DE BIBLIOGRAFIA MANCORINA (2 i final)

Fiol Mateu, Gabriel i Pieras Salom, Gabriel

LA PESTA DE 1652 A INCA. 174 pàgines, tamany 23 x 14,5 cm. DL PM 102-2017, ISBN 978-84-16554-55-3. Editor Lleonard Muntaner.

Fontanet Abrines, Clara i altres

SOLSTICI D'ESTIU 10. De les pàgines 18 a 31 són de Clara. Comprèn també un CD amb les gravacions del 2 al 12 també són de Clara. DL PM 1931-2007. Editat per la fundació ACA de Búger.

Fontanet Abrines, Clara i altres

PEDRA FOGUERA. ANTOLOGIA DE POESIA JOVE DELS PAÏSOS CATALANS. Entre les pàgines 23 i 25 poesia de Clara Fontanet. 201 pàgines, tamany 21 x 15 cm. DL PM 566-2008, ISBN 978-96841-65-9.

Gual Mora, Jaume i altres

DADES PER A L'ESTUDI DE L'ENTORN SOCIO-ECONÒMIC I DE L'EDUCACIÓ A BALEARS. 268 pàgines, tamany 23,5 x 17 cm. Editat pel Ministeri d'Educació i Cultura, Delegació Provincial de Balears. Imprès a Gráficas Miramar, desembre 1990.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA 1, Sèrie Aula Oberta. 222 pàgines, tamany 29 x 20,5 cm. Editorial Anaya. DL M 18795-2000, ISBN 84-207-9841. Imprès a Gráficas Muriel, SA.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA. Proposta didàctica. Llibre de 344 pàgines, tamany 24 x 29 cm. Enquadernat en espiral. Editorial Anaya. DL M 33473, ISBN 84-207-9842-8. Imprès a Gráficas Muriel, SA.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA 2. Proposta didàctica. 330 pàgines, tamany 24 x 29 cm. Enquadernat en espiral. Editorial Anaya. DL M 34995-2000, ISBN 84-207-9845-2.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA 3, (Quadern). 174 pàgines, tamany 29 x 20,5 cm. Editorial Anaya. DL V 2904-1998, ISBN 84-207-8985-2. Imprès a Gráficas Vilmar SL.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA 3 Proposta didàctica. 148 pàgines, tamany 27 x 21 cm. Editorial Anaya. DL M 30961-1998, ISBN 84-207-8755-8. Imprès a Gráficas Muriel, SA.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA 4. 166 pàgines, tamany 27 x 21 cm. Editorial Anaya. DL M 18995-1999, ISBN 84-207-8756-6. Imprès a Gráficas Muriel, SA.

Gual Mora, Jaume i altres

LLENGUA CATALANA I LITERATURA 4. Proposta didàctica. 132 pàgines, tamany 27 x 20,5 cm. Editorial Anaya. DL M 19000-1999, ISBN 84-207-8757-4. Imprenta Gráficas Vimar, SL.

Gual i Mora, Jaume

APLEC DE PREGONS DE LA FESTA DES JAI. Búger 1999-2009. Entre les pàgines 115 i 123 hi ha el pregó pronunciat per Jaume Gual en el mes d'abril de 2009. Editat per l'Obra Cultural Balear de Búger. DL PM 2919-2009. Imprès a Gráficas Gelabert, sa Pobla.

Gual Móra, Jaume i altres

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL A LES BALEARS 1930-1970. El capítol "La formació professional que he viscut" entre les pàgines 508-519 és de Jaume Gual. 534 pàgines, tamany 21 x 15 cm. DL PM 889-2011. Imprès a Jorvich, SL.

Gual Mora, Jaume i altres

L'ESCOLA GRADUADA DE PALMA, CENT ANYS APRESENT. El capítol "Entrevistes i converses amb els mestres de l'Escola Graduada" entre les pàgines 151 i 168 i el titulat "Testimonis d'antics alumnes" entre les pàgines 169 i 188 són de Jaume Gual. DL PM 520-2012, ISBN 978-84-15592-03-07.

Reynés Villalonga, Pau i Fiol Mateu, Gabriel

LES MINES DE CARBÓ A LLOSETA. Fullet de 24 pàgines, tamany 29 x 21 cm. Número 24 de les monografies llosetines de la revista Lloseta. DL PM 2691-2007. Imprès a Gràfiques Goya, Lloseta.

Terry Tomas

TELLS TALES (Conta contes). Aquesta obra no hauria d'estar aquí, però l'hi posam perquè l'autor va viure molts anys a Mancor ben integrat a la població i a més va regalar un exemplar a la Biblioteca Municipal, dedicat de pròpia mà. Editat a gran Bretanya. ISBN 086-0516628.

SECCIÓ C.- PUBLICACIONS PERIÒDIQUES O QUE PRETENIEN ÉSSER-HO EDITADES A MANCOR PER ORDRE CRONOLÒGIC DE LA SEVA SORTIDA.

NUESTRO PUEBLO. Un full imprès per les dues cares amb una multcopista molt rudimentària. Sortia mensualment i era obra personal de Mn. Miquel Bonafè. Sortí d'agost de 1945 a febrer de 1948. Tamany 31,5 x 21,5 cm. Falten alguns números.

NUESTRO PUEBLO, Segunda época. Boletín informativo del Teleclub de Mancor del Valle. Revista de 8 pàgines impresses amb multcopista mecànica. Del núm. 1 al 22 amb capçalera impressa amb tipografia, i del núm. 23 al 33 trimestral, tota la portada tipografiada.

Del núm. 1 al núm. 20 fou mensual i del 21 al 33 trimestral. En sortiren 33 números del maig de 1965 al juny de 1973. Tamany 30 x 21 cm.

NOSTRO POBLE. Boletín informativo del Teleclub. Continuació de l'anterior, igualment imprès amb multcopista, del febrer al desembre de 1977.

S'ASFALTAT. Escola Unitària de nins de Mancor de la Vall. Número 1 i únic del que pretenia ser una publicació periòdica, datat a l'abril de 1981. Imprès de manera rudimentària amb dibuixos acolorits a mà. S'Asfaltat era, com anomenaven els alumnes de l'escola on feien l'esplai, a la confluència dels carrers Sant Joan i Rambla José Ferrer.

SA NOSTRA REVISTA. Escola Graduada de Mancor de la Vall. Número 0 i únic del que havia de ser un periòdic de l'escola, Sense data d'edició. Tamany 29 x 20,5 cm. Imprès amb fotocopiadora.

S'ESTEL. Revista de l'Esplai de Mancor de la Vall. Sortiren 3 exemplars sense data ni numeració. El núm. 1 és de 1986. Imprès amb fotocopiadora.

MONTAURA. Revista e Mancor de la Vall. Revista trimestral enquadernada en volums cada quatre anys. Primer número gener de 1988. Tamany Din A 4. DL PM 3-1988.

CALIU. Publicació del número 1 al número 4 de Mancorins pel Canvi; i el número 5 i darrer de PSM-EN els Verds. Sortí entre setembre i desembre de 2008. Tamany 30 x 21 cm. De 6 a 8 pàgines.

SA CANALETA. En el número 1 i únic s'anunciava com a publicació mensual del col·lectiu Salvem Mancor. Tamany 20,5 x 15 cm. De 4 pàgines. Imprès amb fotocopiadora.

LLAVORS. Revista d'activitats d'Arrel de la Vall. Memòries anuals, publicat el número 1 pel novembre de 2008 i el número 2 pel novembre de 2009. Tamany 29,5 x 21 cm. Imprès en quatricomia a Gràfiques Gelabert de sa Pobla i Gràfiques Goya de Lloseta.

MONTAURA EN ACCIÓ. Revista del CEIP Montaura. Publicació anual de la memòria del curs. S'han publicat les corresponents als cursos 2012-13, 2013-14 i 2014-15. 48 pàgines, tamany Din A4. Imprès a una impremta diferent cada número.

SECCIÓ D.- PUBLICACIONS VISUALS I SONORES DE DIFERENTS TIPUS.

SOCIETAT ANÒNIMA. Vinil de 45 r.p.m. Cara A "Sa Padrina". Cara B "No pots dir res". DL PM 474-93'

COR PARROQUIAL. Cançons de Nadal. CD amb 19 cançons de Nadal, el Cant de la Sibila per Margalida Rotger i el cant de l'Àngel per Fina Pou. Director Jaume Gual Mora i organista Bartomeu Ripoll Pou.

EL VIATGE. CD amb 7 cançons per Margalida Rotger.

UTOPIA. CD Amb 11 cançons per Margalida Rotger. DL PM 1109-2016

CANTS MISSA PRÒPIA DEL BEAT SIMÓ REYNÉS SOLIVELLAS. DVD amb música de Dmytro Sydorov i lletra de Bartomeu Morro Mora.

CAVALLETS DE MANCOR DE LA VALL. DVD editat per l'Associació Arrels de la Vall.

Gabriel Fiol Mateu

HABILITATS PER A LA VIDA

Segons l'OMS, les habilitats per a la vida diària són les següents:

1.- Autoconeixement	6.- Relacions interpersonal
2.- Control de les emocions i els sentiment	7.- Control dels conflictes
3.- Control de la tensió i l'estrés	8.- Presa de decisions
4.- Capacitat per expressar el que es pensa	9.- Pensament creatiu
5.- Empatia, compartir sentiments	10.- Pensament crític

IMATGES D'AHIR

Amics de bauxa, entorn dels anys 1950-52

Així podem nomenar aquest grup que es reunien per fer bauxes a sa Bodegueta, que estava al carrer Bartomeu Reus, anant a Son Collell.

La Bodegueta fou regentada per la família d'en Toni Reynés, en *Toniet de la Sala*, després per la família, coneguda per Son Collell, madò Francisca, els seus fills i darrerament, per la seva filla, na Catalina.

La Bodegueta era un lloc on es feien berenars i sopars en grups d'amics. El frit de me era una de les especialitats més saboroses i que cridaven més la clientela.

En aquest grup de la foto, hi ha una mescla de joves i majors. Es va fer un Diumenge de Rams, quan un cop acabada la processó anaren a berenar, acompanyats del ram d'olivera que apareix a la foto.

Els noms que he pogut averiguar, però no tots, perquè he consultat a alguns que estan a la foto i no recorden qui eren, són: A darrera, començant per l'esquerra, Biel Alba *Tallades*, el següent desconegut, Llorenç Canals de *sa Font Garrover*, Joan Moranta *Rengo*, Nofre Alba *Fideu*, un desconegut, Joan Martorell *Moià*, el seu pare Joan *Mieta*. A davant, començant per l'esquerra, Antoni Martorell *Mieta*, Joan Moranta *Rengo*, Tomeu Mairata *Coric*, Jaume Martorell *Ros*, Miquel Mateu *Sabater Gros*, Mateu Moranta *Rengo*, Bernat Mateu *Bernardo*, i el que està enmig i aguanta el ram, Miquel Alorda *Piti*.

Foto propietat d'en Gabriel Alba, *Tallades*

Arreglada per Eduard Rovira

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou, *Pastora*

IMATGES D'AHIR

**Noces d'en Toni Martí *Pollet* i na Catalina Amengual *Ferrà*,
1 de maig 1962**

En Toni *Pollet*, dia 4 de desembre de 1950, va sobreviure a un incendi que es produí a l'agència de transports on treballava. A l'incendi moriren la seva germana Francisca i una filla d'aquesta, nebodeta d'en Toni. Ell va entrar a la casa per treure la germana i la neboda i va sofrir moltes cremades per tot el cos, que el varen tenir molts de mesos sense poder fer feina.

Passaren quasi bé dotze anys, i després d'uns anys de festejar, en Toni i na Catalina, tots dos mancorins, decidiren contreure matrimoni.

La foto és de l'1 de maig de 1962, quan en Toni i na Catalina es varen casar. Són part dels assistents al refresc de noces, que es va fer al cine Novedades d'Inca, local que avui ha desaparegut, actualment hi ha un bloc de pisos (cantonada de l'Avinguda Colón amb el carrer que va a l'església de sant Francesc).

A la foto començant per l'esquerra, podeu veure envoltant la taula, Toni Torelló *Morat*, Abdón *inquer*, Guiem Amengual *Ropit*, Gabriel Pou *Rialla*, Gabriel Alba *Tallades*, Jaume Prats *Convoner*, Tomeu Martí *Pollet*, Gabriel Martorell *Piti*, i Mateu Moranta *Rengo*.

Fotografia: Propietat de Biel Alba *Tallades*

Arreglada per Eduard Rovira.

Comentaris: Gabriel Pocoví *Pastora*

PER RECORDAR

Han passat 18 anys d'ençà que vaig enregistrar aquestes imatges. Entre les activitats que duia a terme l'Associació d'Amics de la 3a Edat, hi havia el Ball de saló. Un bon grup cada divendres ens reuníem per passar uns moments bons, de moltes rialles i despreocupats dels mals de caps que poguéssim tenir o ens podien arribar.

En Miquel *Sereneta* era un dels grans animadors i de tant en tant acabàvem fent un sopar. L'any 1999 anàrem a participar a la cloenda de les associacions a Muro, ballàrem un pasdoble, tots anàvem ben vestits, els homes pantaló negre, capell, camisa blanca. Les dones vestit negre i els mocadors d'una gran elegància. Quedàrem de lo millor. Per desgràcia, ja n'hi ha onze, a la foto de dalt, que ja ens han deixat.

Fotos i comentaris: Gabriel Pocoví Pou *Pastora*